

Finansiële **VERSLAG**

UNIVERSITEITSRAAD SE VERANTWOORDELIKHEID VIR FINANSIËLE VERSLAGDOENING	104
ONAFHANKLIKE OUDITEURSVERSLAG AAN DIE RAAD VAN DIE UNIVERSITEIT STELLENBOSCH	105
REKENINGKUNDIGE BELEID	108
GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE	114
GEKONSOLIDEERDE INKOMSTESTAAT	115
GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE	116
GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN VERANDERINGS IN FONDSE	117
GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN KONTANTVLOEIE	118
AANTEKENINGE BY DIE GEKONSOLIDEERDE FINANSIËLE JAARSTATE	119

Universiteitsraad se verantwoordelikheid vir **FINANSIËLE VERSLAGDOENING**

Die Universiteitsraad aanvaar verantwoordelikheid vir die integriteit, objektiwiteit en betroubaarheid van die gekonsolideerde finansiële jaarstate van die Universiteit Stellenbosch. Die verantwoordelikheid vir die voorbereiding en aanbieding van die finansiële jaarstate is aan die bestuur gedelegeer.

Die Raad is van mening dat die Universiteit Stellenbosch, insluitende die filiale, geassosieerde maatskappye en trusts wat by die gekonsolideerde finansiële jaarstate ingesluit word, as lopende saak bedryf word, en die gekonsolideerde finansiële jaarstate is gevolglik op hierdie grondslag voorberei.

Die eksterne ouditeur is daarvoor verantwoordelik om op grond van sy audit 'n onafhanklike mening oor die redelike voorstelling van die gekonsolideerde finansiële jaarstate uit te spreek. Hy het onbeperkte toegang tot alle finansiële rekords en verwante data, insluitende die notules van vergaderings van die Raad en alle Raadskomitees, gehad.

Die Oudit- en Risikokomitee het bevestig dat daar voldoende interne finansiële beheerstelsels bestaan en dat daar gedurende die jaar geen wesenlike gebreke in die funksionering van die interne finansiële beheerstelsels was nie.

Die Raad is tevrede dat die gekonsolideerde finansiële jaarstate die finansiële posisie, die resultate van bedrywighede, veranderinge in fondse en kontantvloei redelik weergee in ooreenstemming met die toepaslike rekeningkundige beleide wat op *International Financial Reporting Standards* (IFRS) gegrond word.

Tussen die jaareinde en die datum van hierdie verslag het geen wesenlike feite aan die lig gekom of omstandighede ontstaan wat die finansiële posisie van die Universiteit Stellenbosch wesenlik beïnvloed nie.

Die gekonsolideerde finansiële jaarstate op bladsy 108 tot 144 is deur die Raad goedgekeur en onderteken deur:

Mnr GM Steyn

Voorsitter van die Universiteitsraad

Prof L van Huyssteen

Bedryfshoof

Prof DP du Plessis

Voorsitter van die Oudit- en Risikokomitee

8 Mei 2017

Onafhanklike ouditeursverslag aan die Raad van die **UNIVERSITEIT STELLENBOSCH**

VERSLAG OOR DIE OUDIT VAN DIE GEKONSOLIDEERDE FINANSIËLE STATE MENING

Ons het die gekonsolideerde finansiële state van die Universiteit Stellenbosch, soos uiteengesit op bladsye 108 tot 144, geaudit. Hierdie finansiële state bestaan uit die gekonsolideerde staat van finansiële posisie soos op 31 Desember 2016, en die gekonsolideerde inkomstestaat, state van omvattende inkomste, veranderinge in fondse en kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, en die aantekeninge, wat bestaan uit 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleide en ander verduidelikende inligting.

Na ons mening is die gekonsolideerde finansiële state, in alle wesenlike opsigte, 'n redelike voorstelling van die gekonsolideerde finansiële stand van die Universiteit Stellenbosch soos op 31 Desember 2016, en die gekonsolideerde finansiële prestasie en gekonsolideerde kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, ooreenkomstig *International Financial Reporting Standards* en die vereistes van die Wet op Hoër Onderwys van Suid-Afrika, wet nr. 101 van 1997.

GRONDSLAG VIR MENING

Ons het ons audit ooreenkomstig *International Standards on Auditing* ('ISAs') uitgevoer. Ons verantwoordelikhede ingevolge daardie standaard word verder beskryf in die Ouditeur se verantwoordelikhede vir die audit van die gekonsolideerde finansiële state-afdeling van ons verslag.

Ons is onafhanklik van die Universiteit in ooreenstemming met die *International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants* (IESBA kode) en ooreenkomstig ander etiese vereistes wat van toepassing is op audits in Suid-Afrika. Ons het ons ander etiese verantwoordelikhede ooreenkomstig die vereistes en die IESBA kode vervul.

Ons glo dat die auditbewyse wat ons verkry het, toereikend en toepaslik is om 'n grondslag vir ons auditmening te bied.

VERANTWOORDELIKHED VAN DIE RAAD

Die Raad is verantwoordelik vir die opstel en redelike voorstelling van die gekonsolideerde finansiële state ooreenkomstig *International Financial Reporting Standards* en die vereistes van die Wet op Hoër Onderwys van Suid-Afrika, en vir sodanige interne beheer as wat die Raad nodig ag vir die opstel van gekonsolideerde finansiële state wat vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute.

As deel van die opstel van die gekonsolideerde finansiële state is die Raad daarvoor verantwoordelik om die Universiteit Stellenbosch se vermoë om as 'n lopende saak voort te bestaan te beoordeel, en soos toepaslik

aangeleenthede wat verband hou met lopende saak en die gebruik van die lopende-saak-grondslag van verslagdoening te openbaar, tensy die Raad beplan om die Universiteit te likwideer of om bedrywighede te staak, of geen realistiese alternatief het as om dit te doen nie.

LOUDITEUR SE VERANTWOORDELIKHED VIR DIE OUDIT VAN DIE GEKONSOLIDEERDE FINANSIËLE STATE

Ons doelwitte is om redelike gerusstelling te verkry of die gekonsolideerde finansiële state as 'n geheel vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute, en om 'n ouditeursverslag uit te reik wat ons mening bevat. Redelike gerusstelling is 'n hoë vlak van gerusstelling, maar is nie 'n waarborg dat 'n audit wat ooreenkomstig die ISAs uitgevoer is altyd 'n wesenlike wanvoorstelling sal opspoor indien dit bestaan nie. Wanvoorstellings kan ontstaan as gevolg van bedrog of foute, en word individueel of in totaal wesenlik geag indien dit redelikerwys verwag kan word dat sodanige wanvoorstellings die ekonomiese besluite van gebruikers wat op grond van hierdie gekonsolideerde finansiële state geneem word sal beïnvloed.

'n Verdere beskrywing van ons verantwoordelikhede vir die audit van die gekonsolideerde finansiële state is ingesluit in die bylaag tot die auditverslag.

VERSLAG OOR DIE OUDIT VAN DIE JAARLIKSE PRESTASIEVERSLAG

INLEIDING EN OMVANG

In ooreenstemming met die Wet op Openbare Oudit van Suid-Afrika (Wet No. 25 van 2004) en die gepaardgaande algemene kennisgewing, het ons 'n verantwoordelikheid om verslag te lewer oor wesenlike bevindinge oor die gerapporteerde prestasie inligting teenoor voorafbepaalde doelwitte vir geselekteerde doelwitte soos vervat in die jaarverslag. Ons het prosedures uitgevoer om bevindinge te identifiseer maar nie om bewyse in te samel vir die doel om sekerheid oor hierdie aangeleenthede uit te spreek nie.

Ons prosedures spreek die gerapporteerde prestasie inligting aan, wat gebaseer moet wees op die goedgekeurde prestasie beplanningsdokumente van die Universiteit. Ons het nie die volledigheid en toepaslikheid van die prestasie doelwitte in die beplanningsdokumente oorweeg nie. Ons prosedures het ook nie die openbaarmakings of stellings wat verband hou met beplande prestasie strategieë en inligting vir toekomstige periodes wat ingesluit mag wees in die gerapporteerde prestasie inligting gedek nie. Ons bevindinge dek dus nie hierdie aangeleenthede nie.

Ons het die betroubaarheid beoordeel van die gerapporteerde prestasie inligting vir die volgende geselekteerde doelwitte soos vervat in die jaarverslag van die Universiteit vir die jaar geëindig 31 Desember 2016:

Doelwitte	Bladsy in die jaarverslag
Doelwit 1 – om die goedgekeurde koptelling inskrywingsgetalle doelwit te behaal	33
Doelwit 2 – om die goedgekeurde voorgraadse nuweling-eerstejaars inskrywingsgetalle doelwit te behaal	33
Doelwit 3 – om die goedgekeurde gegradueerde sukseskoers doelwit te behaal	33
Doelwit 4 – om die goedgekeurde navorsingsuitsette per onderrig- en navorsingspersoneel doelwit te bereik	34

Ons het die betroubaarheid van die gerapporteerde prestasie inligting beoordeel om vas te stel of dit geldig, akkuraat en volledig is.

Ons het nie enige wesenlike bevindinge oor die betroubaarheid van die gerapporteerde prestasie inligting om te rapporteer vir die volgende doelwitte nie:

- om die goedgekeurde koptelling inskrywingsgetalle doelwit te behaal;
- om die goedgekeurde voorgraadse nuweling-eerstejaars doelwit te behaal;
- om die goedgekeurde gegradueerde sukseskoers doelwit te behaal; en
- om die goedgekeurde navorsingsuitsette per onderrig- en navorsingspersoneel doelwit te bereik.

BEHALING VAN BEPLANDE TEIKENS

Verwys na die jaarverslag op bladsye 33 en 34 vir inligting oor die behaling van beplande teikens vir die jaar.

VERSLAG OOR OUDIT VAN NAKOMING VAN WETGEWING

INLEIDING EN OMVANG

In ooreenstemming met die Wet op Openbare Oudit van Suid-Afrika (Wet No. 25 van 2004) en die gepaardgaande algemene kennisgewing, het ons 'n verantwoordelikheid om verslag te lewer oor wesenlike bevindinge oor die nakoming van die Universiteit met spesifieke aangeleenthede met betrekking tot sleutel wetgewing. Ons het prosedures uitgevoer ten einde bevindinge te identifiseer maar nie om bewyse in te samel vir die doel om sekerheid oor hierdie aangeleenthede uit te spreek nie.

Ons het nie enige gevalle van wesenlike nie-nakoming met spesifieke aangeleenthede met betrekking tot sleutel wetgewing, soos uiteengesit in die algemene kennisgewing uitgereik in terme van die Wet op Openbare Oudit van Suid-Afrika, geïdentifiseer nie.

ANDER INLIGTING

Die Raad van die Universiteit Stellenbosch is verantwoordelik vir die ander inligting. Die ander inligting bestaan uit die inligting ingesluit in die jaarverslag anders

as die finansiële jaarstate en die Universiteitsraad se verantwoordelikheid vir finansiële verslagdoening ingesluit in die finansiële jaarstate. Ander inligting sluit nie die gekonsolideerde finansiële state, ons ouditeursverslag daarvoor en die geselekteerde doelwitte ingesluit in die jaarverslag waarop ons spesifiek rapporteer in die ouditverslag in nie.

Ons mening oor die gekonsolideerde finansiële state en ons bevindinge oor die gerapporteerde prestasie inligting en nakoming van wetgewing dek nie die ander inligting nie en ons spreek geen ouditopinie of enige vorm van gerusstelling daarvoor uit nie.

In verband met ons oudit van die gekonsolideerde finansiële state is dit ons verantwoordelikheid om die ander inligting te lees, en sodoende te oorweeg of die ander inligting wesenlik teenstrydig is met die gekonsolideerde finansiële state of kennis verkry gedurende die oudit, of andersins blyk om wesenlik wanvoorgestel te wees. Indien ons, op grond van die werk wat ons uitgevoer het voor die datum van hierdie ouditverslag, tot die gevolgtrekking kom dat daar 'n wesenlike wanvoorstelling van hierdie ander inligting is, word van ons vereis om daardie feit te rapporteer. Ons het niks om in hierdie verband te rapporteer nie.

INTERNE BEHEER

Ons het die relevante interne beheer in ag geneem tydens ons oudit van die gekonsolideerde finansiële state, gerapporteerde prestasie inligting en nakoming van wetgewing. Ons doelwit is egter nie om enige vorm van gerusstelling daarvoor uit te spreek nie. Ons het nie enige wesenlike gebreke in interne beheer geïdentifiseer wat ingesluit moet word in hierdie verslag nie.

ANDER VERSLAE

Ons vestig u aandag op die volgende aanstellings deur verskeie partye uitgevoer wat 'n impak het, of mag hê op die aangeleenthede wat in die Universiteit se finansiële state, gerapporteerde prestasie inligting, nakoming tot relevante wetgewing en ander aangeleenthede gerapporteer word. Hierdie verslae vorm nie deel van ons mening oor die finansiële state of ons bevindinge op die gerapporteerde prestasie inligting of nakoming van wetgewing nie.

22 Ooreengekome prosedure verslae is gedurende die jaar geëindig 31 Desember 2016 deur ons uitgereik wat handel oor befondsing vanaf verskeie donateurs en Departement van Hoër Onderwys en Opleiding befondsing. Hierdie verslae het periodes gedek wat strek van 1 Januarie tot 19 Augustus 2016.

17 Donateur befondsing ouditverslae en nie-oudit gerusstellingsverslae is gedurende die jaar geëindig 31 Desember 2016 deur ons uitgereik wat periodes dek wat strek van 1 Januarie 2014 tot 15 September 2016.

PricewaterhouseCoopers Geink.

PricewaterhouseCoopers Geink.
Direkteur: D Adriaans
Geregistreerde Ouditeur
Stellenbosch
31 Mei 2017

Bylaag – OUDITEUR SE VERANTWOORDELIKHEDE VIR DIE OUDIT

As deel van 'n oudit ooreenkomstig die ISAs oefen ons professionele oordeel uit en handhaaf ons professionele skeptisisme deurlopend deur die oudit van die gekonsolideerde finansiële state en die prosedures wat uitgeoefen is op die gerapporteerde prestasie inligting vir geselekteerde doelwitte en die Universiteit se nakoming met die geselekteerde onderwerpe.

FINANSIËLE STATE

Tesame met ons verantwoordelikhede vir die oudit van die gekonsolideerde finansiële state soos omskryf in die ouditverslag, doen ons ook die volgende:

- identifiseer en beoordeel die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die gekonsolideerde finansiële state, hetsy weens bedrog of foute, ontwerp en voer ouditprosedures uit na aanleiding van daardie risiko's, en verkry ouditbewyse wat voldoende en toepaslik is om 'n grondslag vir ons ouditmening te bied. Die risiko van nie-opsporing van 'n wesenlike wanvoorstelling as gevolg van bedrog is groter as vir 'n wesenlike wanvoorstelling as gevolg van foute, aangesien bedrog samespanning, vervalsing, doelbewuste weglatings, wanvoorstellings, of die omseiling van interne beheer kan behels.
- verkry 'n begrip van interne beheer relevant tot die oudit ten einde ouditprosedures te ontwerp wat toepaslik is in die omstandighede, maar nie vir die doel om 'n mening uit te spreek oor die effektiwiteit van die Universiteit se interne beheer nie.
- evalueer die toepaslikheid van rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van rekeningkundige ramings en verwante openbaarmaking wat deur die Raad gemaak is.
- kom tot 'n gevolgtrekking oor die toepaslikheid van die Raad se gebruik van die lopende-saak-grondslag van verantwoording, en gebaseer op ouditbewyse verkry, kom tot 'n gevolgtrekking oor die bestaan van 'n wesenlike onsekerheid wat verband hou met gebeure of omstandighede wat beduidende twyfel kan laat bestaan

oor die Universiteit se vermoë om as 'n lopende saak voort te bestaan. Waar ons tot die gevolgtrekking kom dat 'n wesenlike onsekerheid bestaan word daar van ons vereis om in ons ouditeursverslag aandag te vestig op die toepaslike openbaarmaking in die gekonsolideerde finansiële state, of, indien sodanige openbaarmaking onvoldoende is, om ons mening te wysig. Ons gevolgtrekkings word gebaseer op ouditbewyse verkry tot en met die datum van ons ouditeursverslag. Toekomstige gebeure en omstandighede mag egter daartoe aanleiding gee dat die Universiteit ophou om as 'n lopende saak voort te bestaan.

- evalueer die algehele voorstelling, struktuur en inhoud van die gekonsolideerde finansiële state, insluitende die openbaarmaking, en of die gekonsolideerde finansiële state die onderliggende transaksies en gebeure op só 'n manier weergee dat redelike voorstelling bereik word.
- verkry voldoende toepaslike ouditbewyse in verband met die finansiële inligting van die entiteite of besighedsaktiwiteite binne die groep om 'n mening oor die gekonsolideerde finansiële state uit te spreek. Ons is verantwoordelik vir die leiding, toesig en uitvoering van die groepsoudit. Ons bly uitsluitlik verantwoordelik vir ons ouditmening.

KOMMUNIKASIE MET DIEGENE WAT VERANTWOORDELIK IS VIR BESTUUR

Ons kommunikeer met die Raad oor, onder andere, die beplande omvang en tydsberekening van die oudit en beduidende ouditbevindinge, insluitende enige beduidende tekortkominge in interne beheer wat ons tydens ons oudit identifiseer.

Ons bevestig ook aan die Raad dat ons voldoen aan die relevante etiese vereistes wat verband hou met onafhanklikheid en kommunikeer alle verhoudings en ander aangeleenthede wat redelik geag kan word om 'n impak op ons onafhanklikheid te hê en waar van toepassing toepaslike maatreëls.

Rekeningkundige BELEID

Die rekeningkundige beleide wat by die voorbereiding van hierdie gekonsolideerde finansiële jaarstate toegepas word, word hieronder uiteengesit. Die beleide word konsekwent toegepas vir alle tydperke wat in hierdie gekonsolideerde finansiële jaarstate gedek word.

I. VOORBEREIDINGSGRONDSLAG

Die gekonsolideerde finansiële jaarstate van die Universiteit Stellenbosch word in ooreenstemming met *International Financial Reporting Standards* (IFRS) opgestel. Die gekonsolideerde finansiële jaarstate word op die historiesekostegronslag opgestel, soos deur die herwaardasie van beleggings beskikbaar vir verkoop, skenkings en beleggingseiendom gewysig. Daar word by die voorbereiding van hierdie gekonsolideerde finansiële jaarstate in ooreenstemming met IFRS op 'n aantal kritieke rekeningkundige ramings gesteun. Die bestuur moet by die toepassing van die Universiteit se rekeningkundige beleide sy diskresie gebruik. Gevalle wat 'n hoë mate van diskresie verg, en gebiede wat beduidende veronderstellings en ramings vereis, word in aantekening I by die gekonsolideerde finansiële jaarstate bespreek.

STANDPUNTE, VERTOLKINGS EN WYSIGINGS VAN GEPUBLISEERDE STANDPUNTE WAT GEDURENDE DIE JAAR DIE EERSTE KEER TOEGEPAS IS

Sekere nuwe standpunte, wysigings en vertolkings is gepubliseer ten opsigte van bestaande standpunte wat verpligtend geraak het vir die finansiële jaar wat op 1 Januarie 2016 begin het, en wat die Universiteit die eerste keer toegepas het. Die toepassing van onderstaande het nie 'n wesenlike impak op die gekonsolideerde finansiële jaarstate gehad nie. Die standpuntwysigings en -vertolkings is soos volg:

Wysigings aan IFRS 10	'Consolidated financial statements' and IAS 28, 'Investments in associates and joint ventures' on applying the consolidation exemption
Wysiging aan IFRS 11	'Joint arrangements' on acquisition of an interest in a joint operation
Wysigings aan IAS 1	'Presentation of financial statements' disclosure initiative
Wysiging aan IAS 16	'Property, plant and equipment' and IAS 38, 'Intangible assets', on depreciation and amortisation
Wysigings aan IAS 16	'Property, plant and equipment' and IAS 41, 'Agriculture' on bearer plants
Wysigings aan IAS 27	'Separate financial statements' on equity accounting
Wysiging aan IFRS 5	'Non-current assets held for sale and discontinued operations'
Wysigings aan IFRS 7	'Financial instruments: Disclosures'
Wysiging aan IAS 19	'Employee benefits'
Wysiging aan IAS 34	'Interim financial reporting'
IFRS 14	'Regulatory deferral accounts'

STANDPUNTE EN WYSIGINGS AAN BESTAANDE STANDPUNTE WAT NOG NIE EFFEKTIEF IS NIE

Sekere nuwe standpunte en wysigings aan bestaande standpunte is gepubliseer wat verpligtend is vir rekeningkundige tydperke wat op of na 1 Januarie 2017 of later begin, en wat die Universiteit nog nie toegepas het nie. Die Universiteit sal hierdie wysigings in die toepaslike tydperk toepas, indien van toepassing. Die nuwe standpunte en wysigings aan bestaande standpunte is soos volg:

Standpunte en wysigings aan bestaande standpunte wat die gekonsolideerde finansiële jaarstate gaan affekteer	
IFRS 9	'Financial instruments' (2009 & 2010), on financial liabilities, derecognition of financial instruments, financial assets and general hedge accounting (effektief 1 Januarie 2018)
IFRS 9 spreek die klassifikasie en meting van finansiële bates aan en vervang die veelvuldige klassifikasie- en metingsmodelle in IAS 39 met 'n enkele model wat slegs twee klassifikasie kategorieë bevat, naamlik geamortiseerde koste en billike waarde. IFRS 9 bevat ook riglyne oor finansiële laste en vir die ontkenning van finansiële instrumente.	
IFRS 15 en wysiging aan IFRS 15	'Revenue from contracts with customers' (effektief 1 Januarie 2018)
IFRS 15 is 'n enkele, omvattende inkomste-erkenningmodel vir alle kontrakte met kliënte om te lei tot groter konsekwentheid ten opsigte van die erkenning van en openbaarmaking van inkomste. Inkomste word erken op grond van die vervulling van prestasieverpligtinge wat plaasvind wanneer beheer oor goedere of dienste oorgedra word na 'n kliënt.	
IFRS 16	'Leases' (effektief 1 Januarie 2019)

Die nuwe standpunt adresseer die definisie van 'n huur, die erkenning en meting van hure en lê beginsels neer vir die rapportering van nuttige inligting vir gebruikers van finansiële state oor die huur aktiwiteite van beide huurders en verhuurders. 'n Sleutel verandering is dat die meeste bedryfshure op die staat van finansiële posisie erken sal moet word. Die bestuur is tans in proses om die impak van die nuwe standpunte en wysigings te ondersoek, maar daar sal nie 'n wesenlike effek op die Universiteit se gekonsolideerde finansiële jaarstate in die volgende jaar wees nie.

Standpunte en wysigings aan bestaande standpunte wat nie 'n wesenlike impak op die gekonsolideerde finansiële jaarstate gaan hê nie	
Wysigings aan IFRS 10	'Consolidated financial statements' and IAS 28, 'Investments in associates and joint ventures' (effektiewe datum uitgestel)
Wysiging aan IAS 12	'Income taxes' (effektief 1 Januarie 2017)
Wysiging aan IAS 7	'Cash flow statements' (effektief 1 Januarie 2017)
Wysigings aan IFRS 2	'Share-based payments' (effektief 1 Januarie 2018)
Wysiging aan IFRS 9	'Financial instruments' (effektief 1 Januarie 2018)
Wysigings aan IFRS 4	'Insurance contracts' (effektief 1 Januarie 2018)
Wysigings aan IAS 40	'Investment property' (effektief 1 Januarie 2018)
IFRIC 22	'Foreign currency transactions and advance consideration' (effektief 1 Januarie 2018)
Wysigings aan IFRS 1	'First-time adoption of IFRS' (effektief 1 Januarie 2018)
Wysigings aan IFRS 12	'Disclosure of interests in other entities' (effektief 1 Januarie 2017)
Wysigings aan IAS 28	'Investments in associates and joint ventures' (effektief 1 Januarie 2018)

2. KONSOLIDASIEGRONDSLAG

FILIALE

Alle entiteite waarin die Universiteit direk of indirek 'n belang van meer as die helfte van die stemreg hou, of ten opsigte waarvan hy andersins oor die vermoë beskik om beheer oor die werksaamhede uit te oefen, word by die gekonsolideerde finansiële jaarstate ingesluit. Die aankoopmetode word vir die teboekstelling van die verkryging van filiale gebruik. Die koste van 'n verkryging word as die billike waarde van bates oorgedra en laste aanvaar soos op die transaksiedatum, insluitende enige transaksiekoste, gemeet. Identifiseerbare bates in 'n besigheidskombinasie verkry en laste en voorwaardelike aanspreeklikhede aanvaar word aanvanklik teen billike waarde gemeet.

Die verskil tussen die koste van verkryging en die billike waarde van die groep se deel van die identifiseerbare netto bates word as klandisiewaarde verantwoord. Die resultate van filiale wat gedurende die jaar aangekoop is, word ingesluit vanaf die datum waarop effektiewe beheer verkry is. Konsolidasie word gestaak vanaf die datum waarop effektiewe beheer eindig.

Die Universiteit erken enige niebeherende belange in die filiaal op 'n verkryging-tot-verkryging grondslag teen die billike waarde of teen die niebeherende belang se proporsionele aandeel van die identifiseerbare netto bates van die filiaal.

Tussengroeptransaksies, -saldo's en ongerealiseerde wins op transaksies tussen die Universiteit en sy filiale word uitgeskakel. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel en word as 'n moontlike waardedalingaanwyser van die onderliggende bate gehanteer. Die rekeningkundige beleide van filiale word, waar nodig, tydens konsolidasie aangepas.

GEASSOSIEERDE MAATSKAPPY

'n Geassosieerde maatskappy is 'n maatskappy, behalwe 'n filiaal, waarin die Universiteit 'n belegging het en ten opsigte waarvan hy vanweë die aard en die omvang van sy belegging die vermoë het om 'n beduidende

invloed daarop te kan uitoefen. Die resultate van geassosieerde maatskappye word deur middel van die ekwiteitsmetode verantwoord. Die ekwiteitsmetode behels die erkenning van die Universiteit en sy filiale se belang in die naverkrygingswinst en -verlies van geassosieerde maatskappye in die gekonsolideerde inkomstestaats en die naverkrygingsbewegings in reserwes in die gekonsolideerde staat van omvattende inkomste.

Die kumulatiewe naverkrygingsbewegings word teen die drabedrag van die belegging in die geassosieerde maatskappy aangepas. Die erkenning van die Universiteit en sy filiale se aandeel in verliese van geassosieerde maatskappye word tot die belang in die geassosieerde maatskappy beperk. Bykomende verliese word net erken in die mate waarin die Universiteit en sy filiale die skuld van die geassosieerde maatskappy gewaarborg het.

Tussengroeptransaksies, -saldo's en ongerealiseerde wins op transaksies tussen die Universiteit en sy geassosieerde maatskappye word na gelang van die Universiteit se belang in die geassosieerde maatskappye uitgeskakel. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel en word as 'n moontlike waardedalingaanwyser van die onderliggende bate gehanteer. Die rekeningkundige beleide van geassosieerde maatskappye word, waar nodig, by die toepassing van die ekwiteitsmetode aangepas.

3. BUITELANDSE VALUTA

FUNKSIONELE EN AANBIEDINGSGELDEENHEID

Items wat by die gekonsolideerde finansiële jaarstate ingesluit word, word gemeet deur gebruik te maak van die geldeenheid van die primêre ekonomiese omgewing waarin die Universiteit bedrywig is (die funksionele geldeenheid). Die gekonsolideerde finansiële jaarstate word in Suid-Afrikaanse rand aangebied, wat die Universiteit se funksionele en aanbiedingsgeldeenheid is.

TRANSAKSIES EN SALDO'S

Valutatransaksies word verantwoord teen die wisselkoers wat op die transaksiedatum geld. Wins en verlies wat by die vereffening van sodanige transaksies ontstaan en die omskakeling van monetêre bates en laste wat in buitelandse valuta gedenomineer is, word in die gekonsolideerde inkomstestaats erken. Laasgenoemde saldo's word teen jaareindwisselkoerse omgeskakel.

4. EIENDOM, BOEKE EN TOERUSTING

Grond en geboue bestaan hoofsaaklik uit erwe, lesingslokale, laboratoriums, koshuise en administratiewe geboue. Grond en geboue word teen historiese koste minus opgehoopde waardevermindering getoon, met uitsluiting van skenkings van grond en geboue wat soos op die datum van die skenking deur professionele waardeerders teen billike waarde gewaardeer word. Die Universiteit het die vrystelling van IFRS 1 toegepas om die markwaarde van geboue soos op die datum van omskakeling (1 Januarie 2004) as kosprys te ag.

Historiese koste sluit direkte koste met betrekking tot die verkryging van die item in. Naverkrygingskoste word net by die oorspronklike kosprys getel, of as 'n afsonderlike bate erken, indien die vloei van bykomende toekomstige ekonomiese voordele uit die item na die Universiteit waarskynlik is en die koste betroubaar gemeet kan word. Alle ander herstel- en instandhoudingskoste word in die gekonsolideerde inkomstestaats erken in die tydperk waarin dit aangegaan word.

Boeke en toerusting word teen kosprys getoon, met uitsluiting van skenkings van boeke en toerusting wat soos op die datum van die skenking teen billike waardes deur geswore waardeerders gewaardeer word.

Owerheidstoekennings wat vir infrastruktuur ontvang word, word erken deur die toekenning van die waarde van die bate af te trek.

Geen waardevermindering word ten opsigte van grond erken nie, omdat dit 'n onbepaalde leeftyd het. Die waardevermindering van ander bates word volgens die reguitlynmetode bereken om die koste of herwaardeerde bedrae oor die nutsduur van die bates tot die reswaardes af te skryf.

Reswaardes en waardeverminderingsoerse is soos volg:

	Reswaarde 2016 %	Waardevermindering 2016 %	Reswaarde 2015 %	Waardevermindering 2015 %
Grond	100	-	100	-
Geboue	-	1,3-20,0	-	1,3-20,0
Rekenaartoerusting	-	33,3	-	33,3
Ander	0-40	5-25	0-40	5-25
Biblioteekboeke	-	100	-	100

Die nutsduur van eiendom, boeke en toerusting word jaarliks hersien en, indien nodig, aangepas.

Indien die drabedrag van 'n bate groter as die realiseerbare waarde daarvan is, word dit na die realiseerbare waarde afgeskryf.

Wins en verlies by die verkoop van bates word in die gekonsolideerde inkomstestaats erken en verteenwoordig die verskil tussen die opbrengs en die drabedrag soos op die datum van die verkoop.

5. ONTASBARE BATES

Aangekoopte rekenaarsagtewarelisensies word gekapitaliseer teen die koste aangegaan om die spesifieke sagteware te verkry en in gebruik te neem. Hierdie koste word oor die verwagte nutsduur van die sagteware geamortiseer. Die sagteware wat aan die jaareinde binne hierdie kategorie val, se verwagte nutsduur is 10 jaar. Naverkrygingskoste wat vir die instandhouding van rekenaarsagteware aangegaan word, word as 'n uitgawe erken in die tydperk waarin dit aangegaan word. Ontasbare bates sluit rekenaarsagtewarelisensies en klandisiewaarde in.

6. FINANSIËLE INSTRUMENTE

Finansiële instrumente sluit in kontant en

kontantekwivalente, afgeleide instrumente, beleggings, debiteure en lenings, handels- en ander krediteure en lenings. Finansiële instrumente word aanvanklik teen billike waarde, transaksiekoste ingesluit, erken. Die konvensionele koop en verkoop van finansiële bates word soos op die verhandelingsdatum erken.

Die Universiteit klassifiseer finansiële bates volgens die volgende kategorieë: debiteure en lenings; beleggings beskikbaar vir verkoop en finansiële instrumente teen billike waarde gedra, met aanpassings deur wins en verlies in die gekonsolideerde inkomstestaats. Die Universiteit klassifiseer finansiële laste volgens die volgende kategorieë: handels- en ander krediteure en rentedraende lenings. Die klassifikasie word bepaal deur die doel waarvoor die bate of las verkry is. Die bestuur bepaal die klassifikasie by aanvanklike erkenning.

DEBITEURE EN LENINGS

Debiteure en lenings is nieafgeleide finansiële instrumente met vaste of bepaalbare terugbetalings wat nie in 'n aktiewe mark gekwoteer word nie. Debiteure en lenings word aanvanklik teen billike waarde gemeet. Indien die bedrae eers ná 12 maande vanaf die jaareinde betaalbaar is, word dit by niebedryfsbates ingesluit, andersins by bedryfsbates.

Debiteure en lenings word teen die geamortiseerde

koste getoon deur van die effektiewerentekoers-metode gebruik te maak, en ná toelating vir kredietverliese ten opsigte van die uitstaande bedrag. 'n Toelaag vir kredietverliese word geskep indien daar objektiewe bewyse bestaan dat uitstaande bedrae nie volgens die oorspronklike bepalinge ingevorder sal word nie. Die bedrag van die toelaag is die verskil tussen die drabedrag en die verhaalbare bedrag, wat die teenswoordige waarde van die verwagte kontantvloei, verdiskonteer teen die effektiewe rentekoers, verteenwoordig.

Beduidende finansiële probleme en die wanbetaling van uitstaande skuld word as aanwysers van waardedaling beskou. Die drabedrag van die bate word verminder deur van 'n voorsieningsrekening gebruik te maak. Die bedrag van die waardedaling word in die gekonsolideerde inkomstestaats as 'n bedryfsuitgawe erken. Wanneer die debiteur of lening oninvorderbaar is, word dit teen die voorsieningsrekening afgeskryf. Die latere verhalings van enige bedrae wat voorheen afgeskryf is, word teen bedryfsuitgawes op die gekonsolideerde inkomstestaats gekrediteer.

Handels- en ander debiteure, behalwe valutatermynterminasies, word as debiteure en lenings geklassifiseer.

Kontant en kontantekwivalente, wat as debiteure en lenings geklassifiseer word, bestaan uit kontant voorhande, daggelddeposits, beleggings in geldmarkinstrumente en bankoortrekkings.

BELEGGINGS BESKIKBAAR VIR VERKOOP

Beleggings word as 'beskikbaar vir verkoop' geklassifiseer en word deur die gebruik van toepaslike waardasiemetodes teen billike waardes getoon. Beleggings word by niebedryfsbates ingesluit, behalwe as die Universiteit beoog om die belegging binne 12 maande ná jaareinde te vervreem. Aankope en verkope van beleggings word soos op die verhandelingsdatum erken, dit wil sê die datum waarop die Universiteit hom tot die aankope en verkope verbind. Veranderinge in billike waardes word in ander omvattende inkomste in die gekonsolideerde staats van omvattende inkomste getoon. Die verskil tussen die netto verkoopsopbrengs en die kosprys van die belegging word by vervreemding van die billikewaarde-reserwe na die gekonsolideerde inkomstestaats oorgedra.

Beleggings word onderken wanneer die reg op kontantvloei verval het of oorgedra is, of die Universiteit die beduidende risiko's en voordele wat met eienaarskap gepaard gaan, oorgedra het.

Daar word onderskei tussen waardeveranderinge weens wisselkoersveranderinge en billikewaardeveranderinge by instrumente wat in 'n buitelandse valuta gedenomineer en wat as 'beskikbaar vir verkoop' geklassifiseer is. Wisselkoerswinste en -verliese word in die gekonsolideerde inkomstestaats erken. Bewegings in die billike waardes van hierdie beleggings word in die gekonsolideerde staats van omvattende inkomste erken. Die billike waarde van genoteerde beleggings word op huidige markpryse gegrond. Die Universiteit bepaal die billike waarde van ongenoteerde beleggings en beleggings waarvoor daar nie 'n aktiewe mark is nie, deur van toepaslike waardasietegnieke gebruik te maak.

Die Universiteit bepaal teen elke jaareinde, indien daar

objektiewe bewyse bestaan, of 'n finansiële bate se waarde gedaal het. 'n Beduidende afname in die billike waarde van die belegging oor 'n tydperk na laer as die kosprys daarvan is 'n aanduiding dat die belegging se waarde gedaal het. Indien sodanige bewyse vir beleggings beskikbaar vir verkoop bestaan, word die kumulatiewe verlies van die billikewaarde-reserwe na die gekonsolideerde inkomstestaats oorgedra.

Die kumulatiewe verlies word bereken as die verskil tussen die verkrygingskoste en die huidige billike waarde ná aftrekking van enige waardedalinge wat in vorige tydperke erken is. Waardedalingsverliese wat in die gekonsolideerde inkomstestaats erken is, word nie in die gekonsolideerde inkomstestaats teruggedra indien daar latere verhalings is nie.

AFGELEIDE INSTRUMENTE

Bates en laste ten opsigte van afgeleide instrumente, met inbegrip van valutatermynterminasies, word as 'teen billike waarde met aanpassings deur die inkomstestaats' geklassifiseer. Hierdie instrumente word erken teen billike waarde soos op die datum waarop die afgeleide kontrak aangegaan word. In die daaropvolgende tydperke word dit teen billike waarde herwaardeer. Winste en verliese op afgeleide instrumente word in die gekonsolideerde inkomstestaats erken.

HANDELS- EN ANDER KREDITEURE

Handels- en ander krediteure, behalwe valutatermynterminasies, word aanvanklik teen billike waarde gemeet. Daarna word dit teen geamortiseerde koste getoon deur van die effektiewerentekoers-metode gebruik te maak.

RENTEDRAENDE LENINGS

Lenings word aanvanklik teen billike waarde erken, met inagneming van enige transaksiekoste wat aangegaan is. Lenings word ná aanvanklike erkenning teen geamortiseerde koste gedra. Verskille tussen die aanvanklik erkende bedrag en die aflossingsbedrag word oor die duur van die lening in die gekonsolideerde inkomstestaats erken deur van die effektiewerentekoers-metode gebruik te maak. Lenings word as bedryfslaste getoon, behalwe indien die Universiteit 'n onvoorwaardelike reg het om betaling vir minstens 12 maande na die jaareinde uit te stel, in welke geval dit as niebedryfslaste getoon word.

7. NAVORSINGS- EN ONTWIKKELINGSKOSTE

Navorsings- en ontwikkelingskoste word as 'n uitgawe erken in die jaar waarin dit aangegaan word, aangesien albei inherent aan die gewone werksaamhede van 'n universiteit is.

8. SKENKINGS

Skenkings word teen die billike waarde soos op die datum van die skenking, gegrond op eksterne waardasies, getoon.

9. VOORRAAD

Voorraad, wat hoofsaaklik uit verbruiksgoedere en skryfbehoeftes bestaan, word teen die kosprys getoon, op die grondslag van gemiddelde koste, of die netto realiseerbare waarde, wat ook al die laagste is.

Die kosprys sluit finansieringskoste uit. Netto realiseerbare waarde is die geraamde verkoopsprys in die normale gang van sake, minus verkoopskoste.

10. WAARDEDALING VAN NIEFINANSIËLE BATES

Bates met 'n onbepaalde nutsduur is nie aan waardevermindering en amortisasie onderworpe nie en word jaarliks vir waardedaling getoets. Bates wat aan waardevermindering en amortisasie onderworpe is, word vir moontlike waardedaling getoets indien 'n gebeurtenis of verandering in omstandighede aandui dat die drabedrag van die bate moontlik nie verhaalbaar is nie. 'n Waardedalingsverlies word erken vir die bedrag waarmee die drabedrag van die bate die verhaalbare bedrag daarvan oorskry. Die verhaalbare bedrag is die bate se billike waarde, minus enige verkoopskoste, of die gebruikswaarde daarvan, wat ook al die hoogste is. In die toets vir waardedaling word bates gegroepeer op die kleinste vlak waarvoor daar afsonderlik identifiseerbare kontantvloei is (kontantgenererende eenhede). Niefinansiële bates met vorige waardedaling word aan elke jaareinde hersien vir 'n moontlike omswaaiing van die waardedaling wat reeds erken is.

11. INKOMSTE-ERKENNING

Inkomste word erken teen die billike waarde van die bedrae of goedere wat ontvang is.

Donasie-inkomste word erken wanneer dit toeval.

Studente- en inwoningsgeld word erken na gelang die diens gelewer word.

Sentrale owerheidstoekennings word erken in die tydperk waarvoor dit ontvang word.

Owerheidstoekennings word erken wanneer daar redelike sekerheid is dat die toekenning ontvang sal word en dat die Universiteit sal voldoen aan al die voorwaardes wat daaraan gekoppel word. Owerheidstoekennings wat vir infrastruktuur ontvang word, word erken deur die toekenning van die waarde van die bate af te trek. Die toekenning word as inkomste verantwoord deur die waardevermindering wat toegeken en in die gekonsolideerde inkomstestaat getoon word.

Navorsingstoekennings word oor die termyn van die navorsing en op grond van die bepaling van die individuele kontrakte erken.

Rente-inkomste word op 'n tydtoedelingsgrondslag erken deur die effektiwerentekosters-metode toe te pas. Wanneer 'n toelating van kredietverliese ten opsigte van 'n debiteur geskied, verminder die Universiteit die drabedrag na die verhaalbare bedrag. Die verhaalbare bedrag verteenwoordig die toekomstige kontantvloei teen die oorspronklike effektiwe rentekoers verdiskonteer. Hierdie diskonto word oor tyd as rente erken. Rente-inkomste ten opsigte van lenings waarvoor 'n waardedaling erken is, word teen die oorspronklike effektiwe rentekoers erken.

Tussendepartementele inkomste word uitgeskakel.

Ander inkomste wat deur die Universiteit verdien word, word op die volgende grondslae erken:

- Dividendinkomste – wanneer die aandeelhouer se reg om 'n dividend te ontvang vestig, dit wil sê op die laaste dag vir registrasie ten opsigte van genoteerde aandele en, in die geval van ongenoteerde aandele, wanneer dividende verklaar word.
- Huurinkomste – ontvangste ten opsigte van bedryfshuurkontrakte word oor die tydperk van die huurtermyn op 'n reguitlynggrondslag in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.
- Toevallige verkope en dienste – in die tydperk waarin dit toeval.

12. HUUR

Indien die verhuurder die beduidende risiko's en voordele van eienaarskap van 'n gehuurde item behou, word dit as bedryfshuur geklassifiseer. Betalings ten opsigte van bedryfshuurkontrakte word oor die huurtermyn op 'n reguitlynggrondslag in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.

Die Universiteit huur eiendom en toerusting. Huurooreenkomste waar die Universiteit, as huurder, aansienlik al die risiko's en voordele van eienaarskap ontvang, word as bruikhure geklassifiseer. Bruikhure word aan die begin van die huurtermyn teen die laagste van die markwaarde van die gehuurde eiendom en die huidige waarde die minimum huurbetalings gekapitaliseer. Elke huurbetaling het 'n las- en 'n finansieringskoste-element en word daarvolgens verdeel. Die ooreenstemmende huurverplichting, na aftrekking van finansieringskoste, word in die gekonsolideerde staat van finansiële posisie erken. Die finansieringskoste-element word oor die huurtermyn in die gekonsolideerde inkomstestaat erken ten einde 'n konstante termynkoers van finansieringskoste op die uitstaande verplichting vir elke verslagdoeningstydperk te erken. Die eiendom en toerusting wat deur middel van bruikhuurkontrakte verkry word, word oor die kortste van die nutsduur of die huurtermyn van die bate gedepresieer.

13. BELEGGINGSEIENDOMME

Beleggingseiendomme word gehou om huurinkomste te genereer en om kapitaal groei te bewerkstellig. Eienaargeokkupeerde eiendomme word vir administratiewe, onderrig- en navorsingsdoeleindes gehou. Die verskil in gebruik onderskei eienaargeokkupeerde eiendomme van beleggingseiendomme.

Beleggingseiendomme word as langtermynbeleggings beskou en teen billike waarde gedra wat jaarliks deur eksterne professionele waardeerders bepaal word. Beleggingseiendomme is nie aan waardevermindering onderworpe nie. Enige verandering in waarde word direk in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.

Eienaargeokkupeerde eiendomme word ooreenkomstig die rekeningkundige beleid vir eiendom, boeke en toerusting erken en gemeet.

14. VOORSIENINGS

Voorsienings word erken wanneer die Universiteit 'n huidige wettige of afgeleide verplichting het as gevolg van 'n verpflichtende gebeurtenis wat in die verlede plaasgevind het en wat waarskynlik tot 'n uitvloei van hulpbronne in die vorm van ekonomiese voordele sal lei om die verplichting te vereffen, en 'n redelike raming van die bedrag van die verplichting moontlik is. Voorsienings word gemeet teen die huidige waarde van die verwagte toekomstige uitgawes om die verplichting te vereffen, verdiskonteer teen die markverwante koers vir soortgelyke voorsienings. Veranderings in die waarde van voorsienings as gevolg van tydsverloop word as rente erken.

15. PERSONEELVOORDELE

NA-AFTREDE MEDIESE VOORDELE EN GROEOPLEWENSVERSEKERINGSKEMA

Na-aftrede mediese voordele word aan afgetrede werknemers verskaf. Toegang tot hierdie voordeel word beperk tot werknemers wat voor 1 Junie 2002 aangestel is. Alle werknemers word verplig om aan die groeiplewensversekeringskema deel te neem. Die verwagte koste van hierdie voordele word oor die dienstydperk erken. Die verplichting ten opsigte van die na-aftrede mediese voordele is die teenswoordige waarde van die verplichting soos aan die jaareinde, minus die billike waarde van planbates en enige aanpassings vir aktuariële wins of verlies en verstreke dienskosse. Die verplichting word minstens elke drie jaar aktuarieel deur 'n onafhanklike aktuaris bereken. Aktuariële wins en verliese word onmiddellik in die ander omvattende inkomste in die gekonsolideerde staat van omvattende inkomste erken.

PENSIOENVERPLIGTINGS

Bydraes word maandeliks aan die US Aftredefonds, 'n vastebydrae-plan vir permanente werknemers van die Universiteit, gemaak. 'n Vastebydrae-plan is 'n pensioenplan waar die Universiteit vaste bydraes aan 'n eksterne fonds maak.

LANGDIENSVORDELE

Ná 25 jaar dienslewering kwalifiseer werknemers vir 'n geskenk met 'n waarde gelykstaande aan 50% van die werknemer se maandelikse salaris (met 'n minimum waarde van R400 en 'n maksimum waarde van R5 000). Die Universiteit erken 'n las en die gepaardgaande uitgawe na gelang die verplichting ooploop.

16. UITGESTELDE BELASTING

Uitgestelde belasting word volgens die aanspreeklikheidsmetode voorsien. Uitgestelde belasting verteenwoordig die belastinguitwerking van tydelike verskille tussen die belastingbasisse van bates en laste en die drawaardes daarvan vir finansiële verslagdoeningsdoeleindes. Uitgesteldebelasting-bates en –laste word bereken teen die verwagte heersende belastingkoers wanneer die bate gerealiseer word of die aanspreeklikheid vereffen word, gegrond op belastingkoerse (en belastingwette) wat teen die verslagdoeningsdatum uitgevaardig is of in wese uitgevaardig is. Uitgesteldebilasting-bates word slegs erken in die mate dat die verhaalbaarheid daarvan waarskynlik is. Uitgestelde belasting word nie voorsien indien dit uit die aanvanklike erkenning van bates en laste as gevolg van ander transaksies as besigheidskombinasies spruit nie en soos op die transaksiedatum nie rekeningkundige wins of verlies of belasbare inkomste of vasgestelde verlies beïnvloed nie.

GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE SOOS OP 31 DESEMBER 2016

	Aan- tekeninge	2016 R000	Herstateer (*) 2015 R000
BATES			
NIEBEDRYFSBATES		12 895 559	12 386 466
Eiendom, boeke en toerusting	4	4 782 785	4 456 719
Ontasbare bates	5	2 144	2 144
Langtermynbeleggings	6	7 893 329	7 684 108
Beleggingseiendomme	7	-	29 860
Belegging in geassosieerde maatskappye	8	5 254	6 405
Langtermyngedeelte van handels- en ander debiteure	9	208 410	199 110
Uitgestelde belasting	10	2 875	2 934
Bedryfshuurbate	12	761	5 186
BEDRYFSBATES		1 018 273	943 660
Voorraad	11	4 932	4 086
Handels- en ander debiteure	9	261 150	317 612
Korttermyngedeelte van bedryfshuurbate	12	67	4 368
Kontant en kontantekwivalente	25	752 124	617 594
TOTALE BATES		13 913 832	13 330 126
FONDSE EN AANSPREEKLIKHEDE			
FONDSE BESIKKBAAR		12 254 208	11 823 821
Onbeperte fondse: Geoommerkte fondse	2	701 654	1 239 771
Onbeperte fondse: Ongeoommerkte fondse	2	459 461	423 237
Beperte fondse	2	8 553 334	7 624 133
		9 714 449	9 287 141
Eiendomsherwaardasiereserwe	2	2 538 731	2 538 731
Niebeherende belange	2	1 028	(2 051)
NIEBEDRYFSLASTE		774 371	683 636
Rentedraende lenings	3	144 790	112 531
Personeelvoordele	27	629 581	571 105
BEDRYFSLASTE		885 253	822 669
Handels- en ander krediteure	13	871 206	820 236
Uitgestelde belasting	10	598	-
Korttermyngedeelte van rentedraende lenings	3	13 449	2 433
TOTALE FONDSE EN AANSPREEKLIKHEDE		13 913 832	13 330 126

(*) Verwys na aantekening 32

GEKONSOLIDEERDE INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2016

	Aan- teke- ninge	Opvoed- kundig & algemeen Onbeperk R000	Opvoed- kundig & algemeen Beperk R000	Opvoed- kundig & algemeen Totaal R000	Studente- en personeel- huisvesting Beperk R000	2016 Totaal R000	Herstateer (*) 2015 Totaal R000
TOTALE INKOMSTE							
		2 436 535	2 590 168	5 026 703	284 725	5 311 428	5 032 843
HERHALENDE ITEMS							
Owerheidstoekennings		1 291 415	476 901	1 768 315	19 597	1 787 912	1 575 520
Studente-, inwonings- en ander gelde		803 296	71 684	874 980	254 986	1 129 965	1 233 054
Toekennings en kontrakte		105 382	1 104 837	1 210 219	-	1 210 219	910 196
Privaat skenkings		11 553	326 890	338 442	-	338 442	215 336
Verkope van dienste en produkte		66	190 610	190 676	-	190 676	182 091
Subtotaal		2 211 711	2 170 921	4 382 632	274 583	4 657 215	4 116 197
Rente en dividende verdien	19	30 258	277 849	308 107	10 134	318 241	347 688
Wins by vervreemding van eiendom, boeke en toerusting		-	6 118	6 118	-	6 118	6 379
Gerealiseerde wins by vervreemding van beleggings	20	197 545	129 505	327 049	-	327 049	545 744
Ekwiteitswins in ge- assosieerde maatskappye		-	1 370	1 370	-	1 370	1 590
Valutawins		(2 979)	4 405	1 426	8	1 434	15 245
		2 436 535	2 590 168	5 026 703	284 725	5 311 428	5 032 843
TOTALE UITGAWES							
		1 993 780	2 361 975	4 355 756	214 849	4 570 604	4 063 129
HERHALENDE ITEMS							
Personeelkoste	15	1 321 568	819 451	2 141 019	31 183	2 172 202	1 938 846
Akademie- professioneel		717 289	244 638	961 927	-	961 927	870 033
Ander		604 280	574 813	1 179 093	31 183	1 210 276	1 068 813
Ander bedryfsuitgawes	17	557 216	1 362 131	1 919 347	173 142	2 092 489	1 854 695
Waardevermindering	17	114 871	168 448	283 319	4 553	287 872	252 363
Subtotaal		1 993 656	2 350 029	4 343 685	208 878	4 552 563	4 045 904
Verlies by vervreemding van eiendom, boeke en toerusting		124	(132)	(8)	8	-	-
Finansieringskoste		-	12 078	12 078	5 963	18 041	17 225
		1 993 780	2 361 975	4 355 756	214 849	4 570 604	4 063 129
TOEDELING NA/ (VAN) RESERWES		-	84 433	84 433	(84 433)	-	-
OORPLASING (VAN)/ NA RESERWES		(213 006)	198 449	(14 557)	14 557	-	-
		(213 006)	282 882	69 876	(69 876)	-	-
SURPLUS VIR DIE JAAR							
		229 748	511 075	740 823	-	740 823	969 714
Toeskryfbaar aan houer		229 748	511 302	741 050	-	741 050	977 431
Toeskryfbaar aan niebeherende belang		-	(227)	(227)	-	(227)	(7 717)
SURPLUS VIR DIE JAAR							
		229 748	511 075	740 823	-	740 823	969 714

(*) Verwys na aantekening 32

GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2016

	Opvoedkundig en algemeen	Studente- en personeel-huisvesting	Filiaal-maat-skappye	Lenings-fondse	Skenkings-fondse	Vaste bate-fondse	Nie-beherende belange	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000
31 DESEMBER 2015 (Herstateer*)								
Surplus vir die jaar	977 431	-	-	-	-	-	(7 717)	969 714
Ander omvattende inkomste								
Billikewaarde-reserwe								
- Realisasie na inkomstestaat	(162 660)	(12 870)	-	-	(334 001)	(36 212)	-	(545 744)
- Aanpassing vir die jaar	262 743	20 204	-	-	424 187	57 558	-	764 691
Aktuariële verlies vir die jaar	(830)	-	-	-	-	-	-	(830)
Toedeling (van)/na reserwes	(777 228)	80 536	4 586	(2 440)	437 330	269 779	(12 563)	-
Oorplasing na/(van) reserwes	72 528	(42 443)	-	31 829	(153 892)	91 979	-	-
TOTALE OMVATTENDE INKOMSTE	371 984	45 427	4 586	29 389	373 623	383 103	(20 279)	1 187 831
31 DESEMBER 2016								
Surplus vir die jaar	741 050	-	-	-	-	-	(227)	740 823
Ander omvattende inkomste								
Billikewaarde-reserwe								
- Realisasie na inkomstestaat	(99 608)	(7 872)	-	-	(197 307)	(22 262)	-	(327 049)
- Aanpassing vir die jaar	20 622	1 588	(195)	-	9 755	4 982	-	36 752
Aktuariële verlies vir die jaar	(23 447)	-	-	-	-	-	-	(23 447)
Toedeling (van)/na reserwes	(137 500)	73 900	23 078	22 131	393 780	(375 389)	-	-
Oorplasing na/(van) reserwes	72 528	(42 443)	-	31 829	(153 892)	91 979	-	-
TOTALE OMVATTENDE INKOMSTE	573 646	25 173	22 883	53 960	52 335	(300 690)	(227)	427 079

(*) Verwys na aantekening 32

GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN VERANDERING IN FONDSE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2016

	Opvoedkundig en algemeen	Studente- en personeel-huisvesting	Filiaal-maat-skappye	Lenings-fondse	Skenkings-fondse	Vaste bate-fondse	Nie-beherende belange	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000
SALDO SOOS OP 1 JANUARIE 2015 (Herstateer*)								
	3 071 225	147 369	(4 126)	285 156	2 893 191	4 224 946	18 229	10 635 990
Surplus vir die jaar	977 431	-	-	-	-	-	(7 717)	969 714
Ander omvattende inkomste vir die jaar	(605 447)	45 427	4 586	29 389	373 623	383 103	(12 563)	218 117
SALDO SOOS OP 31 DESEMBER 2015	3 443 209	192 796	460	314 545	3 266 814	4 608 049	(2 051)	11 823 821
SALDO SOOS OP 1 JANUARIE 2016								
	3 443 209	192 796	460	314 545	3 266 814	4 608 049	(2 051)	11 823 821
Surplus vir die jaar	741 050	-	-	-	-	-	(227)	740 823
Verandering van belang in filiaal	-	-	-	-	-	-	3 306	3 306
Ander omvattende inkomste vir die jaar	(167 405)	25 173	22 883	53 960	52 335	(300 690)	-	(313 744)
SALDO SOOS OP 31 DESEMBER 2016	4 016 854	217 969	23 343	368 505	3 319 149	4 307 359	1 028	12 254 208

(*) Verwys na aantekening 32

**GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN KONTANTVLOEIE VIR DIE JAAR GEËINDIG
31 DESEMBER 2016**

		2016	Herstateer ^(*)
Aantekeninge		R000	2015 R000
KONTANTVLOEI UIT BEDRYFSAKTIVITEITE			
		1 822 912	1 575 520
		1 104 889	1 198 787
		362 734	215 336
		1 330 921	910 196
		190 676	90 383
		(2 152 625)	(1 897 021)
		(2 192 053)	(1 789 648)
		467 454	303 552
	24		
Plus: Rente ontvang	21	226 855	268 738
Dividende ontvang	22	88 443	76 981
Min: Rente betaal	23	(130)	(19 207)
Netto kontantvloei uit bedryfsaktiwiteit		782 622	630 065
KONTANTVLOEI UIT BELEGGINGS-AKTIVITEITE			
		(644 874)	(571 708)
Toevoeging tot beleggings		(361 402)	(767 299)
Gerealiseerde surplusse op beleggings		327 049	560 399
Toevoeging tot eiendom, boeke en toerusting		(613 938)	(367 711)
Opbrengs uit die verkoop van eiendom, boeke en toerusting		3 417	2 903
KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGS-AKTIVITEITE			
(Afname)/Toename in rentedraende lenings		(3 218)	2 659
NETTO TOENAME IN KONTANT- EN KONTANTEKWIVALENTE			
		134 530	61 015
KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE AAN DIE BEGIN VAN DIE JAAR			
		617 594	556 579
KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE AAN DIE EINDE VAN DIE JAAR			
	25	752 124	617 594

(*) Verwys na aantekening 32

Aantekeninge by die Gekonsolideerde
Finansiële Jaarstate **VIR DIE JAAR GEËINDIG
31 DESEMBER 2016**

I. KRITIEKE REKENINGKUNDIGE RAMINGS EN OORDEEL

Die bestuur se ramings en oordeel word deurlopend geëvalueer en word gegrond op vorige ondervinding en ander faktore, wat toekomstige verwagtings insluit en vir die gegewe omstandighede as redelik geag word.

Die bestuur maak ramings en veronderstellings oor die toekoms. Gevolglik sal die rekeningkundige ramings wat in die gekonsolideerde finansiële jaarstate gebruik word, nie noodwendig met die werklike uitkoms in daaropvolgende tydperke strook nie. Die onderstaande ramings en veronderstellings kan 'n wesenlike invloed op die drabedrae van bates en laste hê.

PERSONEELVOORDELE

'n Aantal aannames word in die voorsiening vir personeelvoordele gemaak. Verwys na aantekening 27 vir die aannames.

Die hoofaansname is 'n mediese inflasiekoers van 9,3% (2015: 10,3%). Die uitwerking van 'n verandering van 1% in die mediese inflasie op die 2016 gekonsolideerde finansiële jaarstate sal soos volg wees:

Toename van 1%	11,6% (2015: 11,6%) styging in die verstreke diens-verpligtings 12,9% (2015: 12,9%) styging in die diens- en rentekoste (slegs kontraktuele verpligting)
Afname van 1%	9,8% (2015: 9,8%) daling in die verstreke diens-verpligtings 10,8% (2015: 10,8%) daling in die diens- en rentekoste (slegs kontraktuele verpligting)

Die Universiteit se beleid oor aftreeouderdom bepaal dat werknemers op 65 jaar aftree. Ná ouderdom 65 kan diens tot maksimum ouderdom 70, gegrond op deurlopende bevredigende prestasie, voortgesit word. Vir berekeningsdoeleindes word die normale en verwagte aftreeouderdom dus as 65 geag.

WAARDEDALING VAN UITSTAANDE STUDENTELENINGS EN -GELDE

Die jaarlikse voorsiening vir die waardedaling van studenteleninge word gegrond op die aanname dat studente teen gemiddeld prima (2015: prima) lenings in die mark kan aangaan. Hierdie aanname word op navrae by verskeie finansiële instellings gegrond. Studente word as delgingspligtig of nedelingspligtig gekategoriseer. 'n Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van hulle lenings word gegrond op historiese inligting volgens die kategorie waarin die student val. Die agterstallige studenteleninge word jaarliks vir die skep van 'n toelaag vir kredietverliese oorweeg.

Toelating vir kredietverliese ten opsigte van uitstaande studentegelde word op historiese tendense gegrond. Die waarskynlikheid van invordering word oorweeg en 'n toelaag vir kredietverliese word op grond daarvan erken. Die waarskynlikheid vir die invordering van skuld word kleiner na gelang die skuld ouer raak en gevolglik word 'n groter toelaag vir ouer skuld erken. 'n Hoër persentasie word toegepas op skuld wat vir invordering aan die prokureur oorhandig is.

WAARDEDALING VAN BELEGGINGS

Die Universiteit bepaal die beduidendheid van 'n afname in die billike waarde na laer as die markwaarde met inagneming van die volatilititeit van die waarde van die spesifieke instrument. 'n Afname van 20% laer as die markwaarde, of wat langer as 12 maande duur, word geag beduidend te wees.

NUTSDUUR EN RESWAARDES VAN EIENDOM, BOEKE EN TOERUSTING

Die nutsduur van grond word as onbepaald geag. Gevolglik word geen waardevermindering ten opsigte van grond erken nie. Die nutsduur en reswaardes van ander bates word op grond van ondervinding in die verlede en die eienskappe van die spesifieke items geraam.

MARKWAARDE VAN GEBOUE

Twee metodes word toegepas om die markwaarde van geboue te bepaal. Die eerste is die direk vergelykbare metode, waarvolgens waarde met verwysing na die werklike verkoopsprys van vergelykbare eiendom vasgestel word. Die tweede is om 'n waardasie op die potensiële verhuuringsinkomste, met inagneming van die unieke aard van die Universiteit se eiendomme en okkupasiekoerse, te grond.

Die herwaardasie van geboue soos op 1 Januarie 2004 ingevolge IFRS 1, *First-time adoption of International Financial Reporting Standards*, word gegrond op die volgende sleutelaannames:

- Die geboue sal onder normale marktoestande in die mark geplaas en verhandel word.
- Al die eiendomme van die Universiteit Stellenbosch sal nie gelyktydig in die oop mark geplaas word nie.
- Waar daar titelbeperkings teen eiendomme geregistreer is wat die verkope daarvan beperk of verhoed, sal sodanige titelbeperkings, waar moontlik, by wyse van die Wet op Opheffing van Beperkings, no. 84 van 1967, opgehef word voordat die eiendomme in die mark geplaas word.

VERLOFVOORSIENING

Werknemers is geregtig om hulle jaarlikse verlof binne 12 maande (2015: 12 maande) ná die einde van die betrokke verloffjaar te neem. Werknemers wat voor 1 Januarie 2008 aangestel is, is verder geregtig om 'n aantal dae, op hulle posvlak gegrond, te laat ooploop of te laat uitbetaal. Die restant verval na 12 maande (2015: 12 maande). In die geval van werknemers wat ná 1 Januarie 2008 aangestel is, verval alle

jaarlikse verlof wat nie geneem is nie, ná 12 maande (2015: 12 maande). Werknemers ouer as 60 jaar se verlofvoorsiening word egter beperk tot die verlofgeregtigheid wat van toepassing is op die posvlak wat hulle op 60 jarige ouderdom bekleë. Geen verlof mag ná die ouderdom van 60 opgehoop word nie. Historiese tendense ten opsigte van die aantal dae wat verval het, word by die berekening van die verlofvoorsiening gebruik.

2. FONDSSALDO'S

Die opgehoopde saldo's soos op 31 Desember is soos volg:

	Beperk R000	Onbeperk R000	Eiendoms- herwaar- dasiereserwe R000	Billike- waarde- reserwe R000	Nie- beherende belange R000	Totaal R000
2016						
Opvoedkundig en algemeen	2 861 545	736 711	-	349 607	-	3 947 863
Studente- en personeelhuisvesting	148 351	-	-	27 628	-	175 979
Filiaalmaatskappye	22 369	-	-	974	-	23 343
Leningsfondse	352 412	-	-	-	-	352 412
Skenkingsfondse	2 124 761	268 851	-	692 516	-	3 086 128
Vastebate-fondse	2 050 588	-	2 538 731	78 136	-	4 667 455
Niebeherende belange	-	-	-	-	1 028	1 028
	7 560 026	1 005 562	2 538 731	1 148 861	1 028	12 254 208
2015 (Herstateer)						
Opvoedkundig en algemeen	1 800 231	1 214 381	-	428 597	-	3 443 209
Studente- en personeelhuisvesting	158 884	-	-	33 911	-	192 795
Filiaalmaatskappye	(709)	-	-	1 169	-	460
Leningsfondse	314 545	-	-	-	-	314 545
Skenkingsfondse	2 186 260	200 486	-	880 068	-	3 266 814
Vastebate-fondse	1 973 902	-	2 538 731	95 416	-	4 608 049
Niebeherende belange	-	-	-	-	(2 051)	(2 051)
	6 433 113	1 414 867	2 538 731	1 439 161	(2 051)	11 823 821

Die toedeling van die billikewaardereserwe is soos volg:

	Fondse teen boekwaarde R000	Allokasie van billikewaarde- reserwe R000	Fondse teen markwaarde R000
2016			
Beperkte fondse	7 560 026	993 308	8 553 334
Onbeperkte fondse	1 005 562	155 553	1 161 115
Geoormerkte fondse	701 654	-	701 654
Ongeoormerkte fondse	303 908	155 553	459 461
	8 565 588	1 148 861	9 714 449

	2016 R000	2015 R000
Een lening by die staat met 'n vaste rentekoers in gelyke halfjaarlikse betalings eindigende 2018 terugbetaalbaar	192	306
Verskeie lenings by finansiële instellings met verskillende rentekoerse en termyne in halfjaarlikse betalings terugbetaalbaar	41 650	43 968
Bankfasiliteit vir die finansiering van die Universiteit se verskillende motorskemas	40 052	40 837
Bruikhuurverpligting	76 344	29 853
	158 237	114 964
Min: Gedeelte binne een jaar terugbetaalbaar	(13 449)	(2 433)
	144 790	112 531

3. RENTEDRAENDE LENINGS

Een lening by die staat met 'n vaste rentekoers in gelyke halfjaarlikse betalings eindigende 2018 terugbetaalbaar

Min: Gedeelte binne een jaar terugbetaalbaar

Die aflosdatums van rentedraende lenings is soos volg:

Binne een jaar	3 225	-
Tussen twee en vyf jaar	40 244	44 155
Ná vyf jaar	114 768	70 809
	158 237	114 964

Die gemiddelde rentekoers ten opsigte van lenings beloop soos aan die jaareinde 13,6% (2015: 13,6%).

Motorlenings ter waarde van R0,1 miljoen (2015: R0,2 miljoen), waarvoor motorvoertuie beswaar is (verwys na aantekening 4), word by rentedraende lenings ingesluit. Motorlenings deur werknemers verskuldig word by handels- en ander debiteure (verwys na aantekening 9) ingesluit. Al die lenings, met uitsondering van die motorskemas, het vaste rentekoerse. Die rentekoerse van motorskemas is aan die prima koers gekoppel.

Die minimum bruikhuurbetalings is betaalbaar soos volg:

Binne een jaar	10 781	4 472
Tussen twee en vyf jaar	54 337	22 830
Ná vyf jaar	310 896	68 331
	376 014	95 633
Totale betalings	(299 670)	(65 780)
Min: finansieringskoste betaalbaar	76 344	29 853

Die huidige waarde van bruikhuurbetalings is soos volg:

Binne een jaar	(4 505)	(1 492)
Tussen twee en vyf jaar	(15 333)	(3 192)
Ná vyf jaar	96 182	34 537
	76 344	29 853

4. EIENDOM, BOEKE EN TOERUSTING

	2016			2015		
	Kosprys	Opgehoopte waardevermindering	Netto dra-bedrag	Kosprys	Opgehoopte waardevermindering	Netto dra-bedrag
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
Grond	15 679	-	15 679	15 679	-	15 679
Geboue	4 992 336	893 939	4 098 397	4 404 245	673 462	3 730 783
Rekenaartoeusting	413 853	345 988	67 865	385 736	317 431	68 305
Ander toerusting en voertuie	1 028 134	427 290	600 843	915 815	273 863	641 953
Biblioteekboeke	673 955	673 955	-	576 588	576 588	-
	7 123 956	2 341 171	4 782 785	6 298 063	1 841 344	4 456 719

Grond	Geboue	Rekenaar-toerusting	Ander toerusting en voertuie	Biblioteek-boeke	Totaal
R000	R000	R000	R000	R000	R000

2016

Rekonsiliasie van die drabedrag:

Kosprys aan die begin van die jaar	15 679	4 646 754	385 736	915 815	576 588	6 540 573
Min: Owerheidstoekenning	-	(242 509)	-	-	-	(242 509)
Herstateerde kosprys	15 679	4 404 245	385 736	915 815	576 588	6 298 063
Opgehoopte waardevermindering aan die begin van die jaar	-	(673 462)	(317 431)	(273 863)	(576 588)	(1 841 344)
Netto begin drawaarde	15 679	3 730 783	68 305	641 953	-	4 456 719
Netto toevoegings en vervreemdings	-	453 441	44 088	17 840	98 568	613 938
Waardevermindering per inkomstestaat	-	(85 827)	(44 529)	(58 949)	(98 568)	(287 872)
Netto eind drawaarde	15 679	4 098 397	67 865	600 843	-	4 782 785

Grond	Geboue	Rekenaar-toerusting	Ander toerusting en voertuie	Biblioteek-boeke	Totaal
R000	R000	R000	R000	R000	R000

2015 (Herstateer)

Rekonsiliasie van die drabedrag:

Kosprys aan die begin van die jaar	15 679	4 765 280	346 067	831 721	509 824	6 468 571
Min: Owerheidstoekenning	-	(211 922)	-	-	-	(211 922)
Herstateerde kosprys	15 679	4 553 358	346 067	831 721	509 824	6 256 649
Opgehoopte waardevermindering aan die begin van die jaar	-	(700 550)	(280 892)	(422 029)	(509 824)	(1 913 295)
Netto begin drawaarde	15 679	3 852 808	65 175	409 692	-	4 343 354
Netto toevoegings en vervreemdings	-	(41 880)	48 582	284 632	74 395	365 729
Soos voorheen getoon	-	305 720	48 582	284 632	74 395	713 329
Regstelling van vorige jaar	-	(347 600)	-	-	-	(347 600)
Waardevermindering per inkomstestaat	-	(80 145)	(45 452)	(52 371)	(74 395)	(252 363)
Netto eind drawaarde	15 679	3 730 783	68 305	641 953	-	4 456 719

Die register met volledige besonderhede van grond en geboue is by die kantore van die Universiteit beskikbaar.

Voertuie met 'n drabedrag van R0,1 miljoen (2015: R0,2 miljoen) wat ingevolge personeelmotorskemas by die onderskeie banke (verwys na aantekening 3) beswaar is, word by ander toerusting en voertuie ingesluit.

Eiendom op Stellenbosch waarop 'n notariële verband ter waarde van R191,6 miljoen (2015: R191,6 miljoen) geregistreer is, word by grond ingesluit. Die regte ingevolge die verhuursooreenkoms is aan die finansierder gesedeer.

Werk in proses ter waarde van R507,4 miljoen (2015: R300,1 miljoen) word by die koste van geboue ingesluit. Geen waardevermindering word ten opsigte van werk in proses erken nie.

Die Universiteit huur eiendom deur middel van 'n bruikhuur met 'n termyn van 15 jaar en dit word ingesluit by die koste en opgehoopte waardevermindering van geboue.

5. ONTASBARE BATES

	2016			2015		
	Kosprys	Opgehoopte amortisasie	Netto dra-bedrag	Kosprys	Opgehoopte amortisasie	Netto dra-bedrag
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
Oracle HRMS	13 913	13 913	-	13 913	13 913	-
Klandisiewaarde	2 144	-	2 144	2 144	-	2 144
	16 057	13 913	2 144	16 057	13 913	2 144

2016	2015
R000	R000

6. LANGTERMYNBELEGGINGS

Die billike waardes van langtermynbeleggings soos op 31 Desember is soos volg:

Staatseffekte	576 736	682 959
Aandele	6 590 649	5 999 848
Genoteerde aandele	6 586 485	5 996 293
Ongenoteerde aandele	4 164	3 555
Vaste deposito's	597 851	326 415
Ander	128 093	674 886
	7 893 329	7 684 108

'n Volledige beleggingsregister is vir belanghebbers by die kantore van die Universiteit beskikbaar.

Die gemiddelde rentekoers wat soos aan die jaareinde op staatseffekte van toepassing was, is 9,1% (2015: 8,7%) en op vaste deposito's 6,5% (2015: 7,7%).

Die Universiteit se beleggingsportefeuljes word deur professionele batebestuurders onder die toesig van die Beleggingskomitee van die Raad bestuur.

7. BELEGGINGSEIENDOMME

Netto begin drabedrag	29 860	29 270
Herwaardasie gedurende die jaar	-	590
Verandering in gebruik	(29 860)	-
Netto eind drabedrag	-	29 860

Beleggingseiendomme is op 7 Februarie 2016 teen waardes soos op 31 Desember 2015 gewaardeer deur 'n eksterne professionele waardeerder wat met die herwaardasie van geokkupeerde woonstelgeboue bekend is. Inkomste ontvang uit beleggingseiendomme het R1,9 miljoen in 2015 beloop.

Die beleggingseiendom is op 1 Januarie 2016 herklassifiseer as eiendom, boeke en toerusting aangesien die gebruik en bestuur van die gebou verander het en soortgelyk is aan die ander koshuise wat die Universiteit besit.

2016	2015
R000	R000

8. BELEGGING IN GEASSOSIEERDE EN FILIAAL MAATSKAPPE

8.1 BELEGGING IN GEASSOSIEERDE MAATSKAPPE

Naam	Getal aandeel	Belang	Effektiewe stemreg
Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk	350	35,0%	35,0%
Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk	370	29,6%	29,6%
Custos Technologies (Edms) Bpk	370	24,2%	24,2%
GeoSUN Africa (Edms) Bpk	30	25,0%	25,0%
Bridgiot (Edms) Bpk	400	40,0%	40,0%
Vulamanz (Edms) Bpk	48	40,0%	40,0%
Sun Magnetics (Edms) Bpk	48	40,0%	40,0%

8.1.1 Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk

Saldo aan die begin van die jaar	5 661	4 586
Netto aandeel in (verlies)/wins van geassosieerde maatskappy	(2 402)	1 075
Deel van voorbelaste (verlies)/wins	(1 375)	2 146
Deel van belasting	(615)	(633)
Dividende verdien	(412)	(438)
Saldo aan die einde van die jaar	3 259	5 661

8.1.2 Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk

Saldo aan die begin en einde van die jaar	-	-
---	---	---

8.1.3 GeoSUN Africa (Edms) Bpk

Saldo aan die begin van die jaar	744	417
Netto aandeel in wins van geassosieerde maatskappy	418	327
Deel van voorbelaste wins	418	327
Deel van belasting	-	-
Dividend verdien	-	-
Saldo aan die einde van die jaar	1 162	744

8.1.4 Custos Technologies (Edms) Bpk

Saldo aan die begin van die jaar	-	-
Verkryging van belegging	1 500	-
Netto aandeel in verlies van geassosieerde maatskappy	(1 157)	-
Deel van verlies	(1 157)	-
Saldo aan die einde van die jaar	343	-

8.1.5 Bridgiot (Edms) Bpk

Saldo aan die begin van die jaar	-	-
Verkryging van belegging	1	-
Netto aandeel in wins van geassosieerde maatskappy	288	-
Deel van wins	288	-
Saldo aan die einde van die jaar	289	-

2016	2015
R000	R000

8.1.6 Vulamanz Water Systems (Edms) Bpk

Saldo aan die begin van die jaar	-	-
Verkryging van belegging	1	-
Netto aandeel in verlies van geassosieerde maatskappy	(1)	-
Deel van verlies	(1)	-
Saldo aan die einde van die jaar	-	-

8.1.7 Sun Magnetics (Edms) Bpk

Saldo aan die begin van die jaar	-	-
Verkryging van belegging	1	-
Netto aandeel in wins van geassosieerde maatskappy	201	-
Deel van wins	201	-
Saldo aan die einde van die jaar	202	-

Totale belegging in geassosieerdes

5 254	6 405
-------	-------

8.1.8 Bates, laste en wins van Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	9 159	6 277
Bedryfsbates	14 355	12 560
Totale bates	23 514	18 837
Langtermynlaste	3 272	548
Bedryfslaste	1 083	2 109
Totale laste	4 355	2 657
Wins	4 912	6 455

8.1.9 Bates, laste en verlies van Custos Technologies (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	134	42
Bedryfsbates	3 192	394
Totale bates	3 326	436
Niebedryfslaste	1 790	100
Bedryfslaste	1 347	-
Totale laste	3 137	100
Verlies	(2 826)	-

8.1.10 Bates, laste en verlies van Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	4 301	3 657
Bedryfsbates	6 705	1 954
Totale bates	11 006	5 611
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	334	38
Totale laste	334	38
Verlies	(4 575)	(3 585)

8.1.11 Bates, laste en wins van GeoSUN Africa (Edms) Bpk

	2016	2015
	R000	R000
Niebedryfsbates	306	327
Bedryfsbates	2 557	1 514
Totale bates	2 863	1 841
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	2	61
Totale laste	2	61
Wins	1 671	1 392

8.1.12 Bates, laste en wins van Bridgiot (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	6	-
Bedryfsbates	713	-
Totale bates	719	-
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	-	-
Totale laste	-	-
Wins	719	-

8.1.13 Bates, laste en verlies van Vulamanz Water Systems (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	10	-
Bedryfsbates	536	-
Totale bates	546	-
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	-	-
Totale laste	-	-
Verlies	(1 249)	-

8.1.14 Bates, laste en wins van Sun Magnetics (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	31	-
Bedryfsbates	861	-
Totale bates	892	-
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	45	-
Totale laste	45	-
Wins	505	-

8.2 BELEGGING IN FILIAAL MAATSKAPPYE**8.2.1 Bates, laste en wins van Stellenbosch Trust**

Niebedryfsbates	1 537 603	1 496 589
Bedryfsbates	43 835	21 205
Totale bates	1 581 438	1 517 794
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	90 530	29 107
Totale laste	90 530	29 107
Omvattende inkomste vir die jaar	377 764	410 281

8.2.2 Bates, laste en verlies van InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	7 082	8 217
Bedryfsbates	1 200	1 459
Totale bates	8 282	9 676
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	2 569	2 473
Totale laste	2 569	2 473
Omvattende (verlies)/inkomste vir die jaar	(1 491)	871

8.2.3 Bates, laste en wins van USB Bestuursontwikkeling Bpk

Niebedryfsbates	3 774	3 658
Bedryfsbates	32 474	37 198
Totale bates	36 248	40 856
Niebedryfslaste	1 898	1 158
Bedryfslaste	10 300	15 629
Totale laste	12 198	16 787
Omvattende inkomste/(verlies) vir die jaar	90	(1 623)

8.2.4 Bates, laste en wins van Aquastel (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	1 573	1 010
Bedryfsbates	57	70
Totale bates	1 630	1 080
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	320	322
Totale laste	320	322
Omvattende inkomste vir die jaar	555	432

8.2.5 Bates, laste en wins van Sun Media Stellenbosch (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	58	1 191
Bedryfsbates	6 161	5 433
Totale bates	6 219	6 624
Niebedryfslaste	-	825
Bedryfslaste	3 061	3 502
Totale laste	3 061	4 327
Omvattende inkomste vir die jaar	861	357

	2016	2015
	R000	R000

8.2.6 Bates, laste en verlies van Stellenbosch Wind Energy Technologies (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	150	150
Bedryfsbates	93	700
Totale bates	243	850
Niebedryfslaste	5 747	5 720
Bedryfslaste	41	22
Totale laste	5 788	5 742
Omvattende verlies vir die jaar	(583)	(2 881)

8.2.7 Bates, laste en wins van Stellenbosch Universiteit Sportprestasie-Instituut (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	8 659	7 666
Bedryfsbates	3 741	4 952
Totale bates	12 400	12 618
Niebedryfslaste	913	1 754
Bedryfslaste	2 089	3 995
Totale laste	3 002	5 749
Omvattende inkomste vir die jaar	2 046	1 362

8.2.8 Bates, laste en wins van Launchlab (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	8 989	11 479
Bedryfsbates	5 428	9 625
Totale bates	14 417	21 104
Niebedryfslaste	598	-
Bedryfslaste	2 206	11 666
Totale laste	2 804	11 666
Omvattende inkomste vir die jaar	210	9 445

8.2.9 Bates, laste en wins van Die Stellenbosch Ontwikkelingstrust

Niebedryfsbates	33 176	33 176
Bedryfsbates	23 386	22 053
Totale bates	56 562	55 229
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	4 026	4 026
Totale laste	4 026	4 026
Omvattende inkomste vir die jaar	14 933	14 655

8.2.10 Bates, laste en wins van Stellenbosch Regsfakulteit Trust

Niebedryfsbates	42 278	40 467
Bedryfsbates	-	-
Totale bates	42 278	40 467
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfslaste	-	-
Totale laste	-	-
Omvattende inkomste vir die jaar	201	17 489

	2016	2015
	R000	R000

8.2.11 Bates, laste en wins van Stellenbosch Finansieringsvennootskap

Niebedryfsbates	21 131	53 341
Bedryfsbates	52 295	45 016
Totale bates	73 426	98 357
Niebedryfslaste	-	4 465
Bedryfslaste	11 409	10 866
Totale laste	11 409	15 331
Omvattende inkomste vir die jaar	13 533	15 797

9. HANDELS- EN ANDER DEBITEURE

Studentegelde	75 482	85 797
Studentegelde verskuldig	197 498	178 351
Min: Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studentegelde	(122 016)	(92 554)
Studenteleninge	112 262	107 504
Studenteleninge verskuldig	212 271	191 782
Min: Waardedaling weens niemarkverwante rentekoerse	(21 884)	(19 555)
Min: Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studenteleninge	(78 125)	(64 723)
Handelsdebiteure	132 828	163 558
Handelsdebiteure verskuldig	136 187	168 225
Min: Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van handelsdebiteure	(3 359)	(4 667)
Motorlenings	45 173	45 062
Rente en dividende op beleggings ontvangbaar	18 630	15 687
Versekeringsseis ontvangbaar	21 368	43 104
Ander	63 817	56 010
	469 560	516 722
	(208 410)	(199 110)
Min: Langtermyngedeelte van motorlenings	(30 088)	(27 793)
Min: Langtermyngedeelte van studenteleninge voor inagneming van toelaag vir kredietverliese	(178 322)	(171 317)
	261 150	317 612

Verwys na aantekening 29 vir bedrae uitstaande deur verwante partye wat hierbo ingesluit is.

Alle niebedryfsdebiteure is binne vyf jaar vanaf die finansiële jaareinde ontvangbaar.

STUDENTEGELDE

Die grootste komponent van uitstaande studentegelde is deur voormalige studente verskuldig. Die skuld word op grond van historiese invorderingsukses beoordeel. Die waarskynlikheid van invordering word oorweeg en 'n toelaag vir kredietverliese word op grond daarvan erken. Die waarskynlikheid vir die invordering van skuld word kleiner na gelang die skuld ouer raak en gevolglik word 'n groter toelaag vir ouer skuld erken. 'n Hoër persentasie word toegepas op skuld wat vir invordering aan die prokureur oorhandig is.

Die ouderdomsontleding van uitstaande studentegelde ten opsigte waarvan 'n waardedaling erken is, is soos volg:

Een jaar	80 450	81 922
Tussen een en vyf jaar	14 179	16 807
Vyf jaar en ouer	9 276	8 070
Oorhandig	93 592	71 552
Totaal	197 498	178 351

Die beweging in die toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studentegelde is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	92 554	73 178
Verhoging in voorsiening vir die jaar	30 611	19 621
Bedrae gedurende die jaar as onverhaalbaar afgeskryf	(1 149)	(245)
Saldo aan die einde van die jaar	122 016	92 554

Die verhoging in die toelaag vir die jaar, asook onverhaalbare skuld afgeskryf, word in die gekonsolideerde inkomstestaat onder 'Ander bedryfsuitgawes' getoon.

2016	2015
R000	R000

STUDENTELEENINGS

Studenteleninge word teen laer as markverwante rentekoerse toegestaan. 'n Waardedaling ten opsigte van uitstaande studenteleninge word by erkenning van die lening bereken.

Studente word as delgingspligtig of nedelgingspligtig gekategoriseer. 'n Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van hulle lenings word gegrond op historiese inligting volgens die kategorie waarin die student val. Soos aan die jaareinde het studente wat nie delgingspligtig was nie, se lenings R74,2 miljoen (2015: R69,0 miljoen) beloop en geen toelaag vir kredietverliese word ten opsigte van hierdie groep nodig geag nie. Studente wat delgingspligtig was, se lenings het R138,1 miljoen (2015: R122,7 miljoen) beloop, waarvan R41,9 miljoen (2015: R43,6 miljoen) nie agterstallig was nie. Geen toelaag vir kredietverliese word nodig geag vir die lenings wat nie agterstallig is nie. Agterstallige studenteleninge het R96,2 miljoen (2015: R79,1 miljoen) beloop. Die agterstallige studenteleninge word jaarliks vir die skep van 'n toelaag vir kredietverliese oorweeg.

Die beweging in die toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studenteleninge is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	64 723	53 334
Verhoging in voorsiening vir die jaar	13 719	11 389
Bedrae gedurende die jaar as onverhaalbaar afgeskryf	(317)	-
Saldo aan die einde van die jaar	78 125	64 723

Die verhoging in die toelaag vir die jaar, asook onverhaalbare skulde afgeskryf, word in die gekonsolideerde inkomstestaats onder 'Ander bedryfsuitgawes' getoon.

HANDELS- EN ANDER DEBITEURE

Soos aan die jaareinde beloop handelsdebiteure en ander debiteure wat ten volle presteer; R144,7 miljoen (2015: R201,3 miljoen).

Ander debiteure sluit 'n aantal kleiner debiteure in wat nie 'n beduidende geskiedenis van wanbetaling toon nie en waarvan die kredietwaardigheid goed is. Weens die aard van inkomste gehef, wat hoofsaaklik bestaan uit navorsingsverwante inkomste waarvoor kontrakte bestaan, word debiteure jonger as vier maande nie vir toelating vir kredietverliese oorweeg nie. Die ouderdomsontleding van agterstallige debiteure is soos volg:

Tussen een en vier maande	44 317	61 769
Ouer as vier maande	28 996	34 914
Totaal	73 313	96 683

Debiteure ouer as vier maande word vir toelating vir kredietverliese oorweeg. Die beweging in die toelaag vir kredietverliese ten opsigte van debiteure is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	4 677	2 460
(Verlaging)/verhoging in voorsiening vir die jaar	(589)	10 205
Bedrae gedurende die jaar as onverhaalbaar afgeskryf	(729)	(7 988)
Saldo aan die einde van die jaar	3 359	4 677

MOTORLENINGS

Die invorderbaarheid van motorlenings wat deur werknemers verskuldig is, word as hoogs waarskynlik geag en gevolglik word geen toelaag vir kredietverliese ten opsigte van hierdie kategorie geskep nie (verwys na aantekening 3).

RENTE EN DIVIDENDE OP BELEGGINGS ONTVANGBAAR

Die bedrae is van die Universiteit se beleggingsbestuurders ontvangbaar. Die Universiteit se beleggingsportefeuljes word deur professionele batebestuurders bestuur en die bedrae word dus as ten volle invorderbaar beskou.

2016	2015
R000	R000

10. UITGESTELDE BELASTING

Die beweging in die uitgesteldebelasting-bate en -las is soos volg

Saldo aan die begin van die jaar	2 934	(275)
Beweging gedurende die jaar:		
Tydlike verskille ten opsigte van eiendom, boeke en toerusting	(657)	3 209
Saldo aan die einde van die jaar	2 277	2 934
Die uitgesteldebelasting-saldo bestaan uit die volgende:		
Tydlike verskille ten opsigte van eiendom, boeke en toerusting	2 875	2 934
Tydlike verskille ten opsigte van eiendom, boeke en toerusting	(598)	-
Saldo aan die einde van die jaar	2 277	2 934

'n Uitgesteldebelasting-bate word vir belastingverliese erken slegs in die mate waartoe verhalings waarskynlik is. Die beweging in uitgestelde belasting vir die jaar word by 'Ander bedryfsuitgawes' ingesluit.

11. VOORRAAD

Voorraad bestaan uit die volgende items:

Skryfbehoeftes	424	424
Verbruikbare materiaal	4 508	3 662
	4 932	4 086

12. BEDRYFSHUURBATE

Die netto bedryfshuurbate is soos volg saamgestel:

Bedryfshuurbate	828	9 554
Bedryfshuurlas	-	-
	828	9 554

Die verwagte beweging in die netto bedryfshuurbate is soos volg:

Saldo aan die einde van die jaar	828	9 554
Binne een jaar ontvangbaar	(67)	(4 368)
Binne twee tot vyf jaar ontvangbaar	(761)	(5 186)
	-	-

13. HANDELS- EN ANDER KREDITEURE

Handelskrediteure	29 019	57 821
Studentegelde vooruit ontvang	113 037	98 477
Opgelope vergoedingskoste	53 862	49 039
Opgelope uitgawes	62 792	46 394
Opgelope verlofverpligting	169 353	154 488
Inkomste anders as studentegelde vooruit ontvang	212 036	145 701
NRF deposito	71 800	63 400
Interstruktuursaldo's (STIAS, WAT, MGD)	80 189	104 470
Ander	79 118	100 446
	871 206	820 236

Verwys na aantekening 29 vir bedrae betaalbaar aan verwante partye wat hierbo ingesluit is.

2016	2015
R000	R000

14. VERPLIGTINGS

Die volgende verpligtings het soos op 31 Desember met betrekking tot geboue, biblioteekboeke en -tydskrifte bestaan ten opsigte van kapitaalkontrakte goedgekeur of bestellings geplaas:

	2016	2015
	R000	R000
Geboue	270 390	30 143
Biblioteekboeke en -tydskrifte	356	866
	270 746	31 009

Wesentliche niekanselleerbare huurkontrakte sluit die huur van studentehuisvesting en die huur van kleiner toerusting in. Hierdie kontrakte het verskillende termynne.

Die volgende bedrae is soos aan die jaareinde ingevolge niekanselleerbare huurkontrakte betaalbaar:

	2016	2015
	R000	R000
Binne een jaar	11 565	5 190
Binne twee tot vyf jaar	54 337	23 614
Na vyf jaar	310 896	68 331
	376 798	97 135

15. PERSONEELKOSTE

	2016	2015
	R000	R000
Vergoeding en byvoordele	2 137 173	1 915 306
Toename in die voorsiening vir personeelvoordele deur die inkomstestaat	34 955	23 532
Toename in die voorsiening vir langdiensvoordele deur die inkomstestaat	74	8
	2 172 202	1 938 846
Toename in voorsiening vir personeelvoordele ingesluit in omvattende inkomste	23 447	830
	2 195 649	1 939 676

Die getal permanente werknemers (wat vaste termyn werknemers insluit) is 3 441 (2015: 3 285).

Die getal niepermanente werknemers is 1 365 (2015: 1 412).

16. PERSONEELKOSTE: UITVOERENDE BESTUUR

Die volgende inligting ten opsigte van bedrae wat werklik gedurende die finansiële jaar toegeval het, word verskaf om aan die Wet op Hoër Onderwys (no. 101 van 1997, soos gewysig) en die Regulasies vir Jaarlikse Verslagdoening deur Hoër Onderwysinstellings (afdeling 7.8) te voldoen.

Naam	Amp	Aard	Totale waarde 2016 R000	Tydperk	Totale waarde 2015 R000	Tydperk
Prof WJS de Villiers	Rektor en Visekanselier	Vergoeding uitbetaal	4 001	Jan – Des 2016	2 806	Apr – Des 2015
		Bonus uitbetaal	300	Jan – Des 2016	-	
		Addisionele vergoeding uitbetaal	-		50	Apr – Des 2015
Prof A Schoonwinkel	Viserektor (Leer & Onderrig)	Vergoeding uitbetaal	2 195	Jan – Des 2016	1 994	Jan – Des 2015
		Bonus uitbetaal	-		113	Jan – Des 2015
		Verlof uitbetaal	81	Jan – Des 2016	1 120	Jan – Des 2015
		Addisionele vergoeding betaal	-		100	Jan – Des 2015
Prof TE Cloete	Viserektor (Navorsing, Innovasie & Nagraadse Studies)	Vergoeding uitbetaal	2 173	Jan – Des 2016	1 972	Jan – Des 2015
		Bonus uitbetaal	-		113	Jan – Des 2015
		Addisionele vergoeding uitbetaal	3	Jan – Des 2016	76	Jan – Des 2015
Prof L van Huyssteen	Bedryfshoof	Vergoeding uitbetaal	2 794	Jan – Des 2016	2 520	Jan – Des 2015
		Bonus uitbetaal	-		155	Jan – Des 2015
		Addisionele vergoeding uitbetaal	-		680	Jan – Des 2015
Prof NN Koopman	Viserektor (Sosiale impak, Transformasie & Personeel)	Vergoeding uitbetaal	1 735	Jan – Des 2016	685	Jun – Des 2015
		Bonus uitbetaal	-		72	Jun – Des 2015
		Addisionele vergoeding uitbetaal	385	Jan – Des 2016	479	Jun – Des 2015
Prof HC Klopper	Viserektor (Strategiese Inisiatiewe)	Vergoeding uitbetaal	910	Aug – Des 2016	-	

Betaling aan Raadslede vir die bywoning van Raads- en komiteevergaderings:

Betaal aan	Getal lede	Bywoning van vergaderings Gemiddelde waarde R000	Terugbetaling van uitgawes Totale waarde R000
Raadsvoorsitter	1	-	-
Raadslede	25	-	147

Geen vergoeding word vir die bywoning van Raads- en komiteevergaderings aan Raads- of komiteelede betaal nie.

2016	2015
R000	R000

17. TOTALE UITGAWES

Totale uitgawes sluit die volgende in:

Waardevermindering

Geboue	85 827	80 145
Rekenaartoerusting	44 529	45 452
Ander toerusting en voertuie	58 948	52 371
Biblioteekboeke	98 568	74 395
	287 872	252 363

Ander bedryfsuitgawes

Beurse: Eie fondse en navorsingskontrakte	441 887	402 785
Huur	75 015	59 030
- Geboue	64 713	50 555
- Toerusting	10 302	8 475
Instandhouding en herstelwerk	136 565	152 925
Ouditeursvergoeding	4 629	4 139
Vir statutêre audit		
- Voorsiening vir huidige jaar	2 315	2 147
- Ondervoorsiening in vorige jaar	235	50
Vir ander ouditdienste	1 576	1 785
Vir ander konsultasiedienste	503	157
Interne audit	2 759	3 125
Forensiese audit	2 106	4 152
Verhoging in toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studentegelde, studenteleninge en handelsdebiteure	43 875	32 982
Ander uitgawes ¹	1 385 653	1 195 557
	2 092 489	1 854 695
Beurse deur die Universiteit bestuur	724 503	658 729
- Eie fondse en navorsingskontrakte	441 887	402 785
- Agentskapsverhouding (insl. NSFAS)	282 616	255 944

¹Ander uitgawes sluit onder andere navorsingsuitgawes, konsultasie- en ander dienste, reis- en verblyfkooste en nutsdienste in

2016	2015
R000	R000

18. HUUR ONTVANG

Wesenlike huurkontrakte wat niekanselleerbaar is, sluit verhuring van winkels en huise in. Die kontrakte het verskillende termyne.

Die volgende bedrae is soos aan die jaareinde ingevolge niekanselleerbare bedryfshuurkontrakte waarvoor daar 'n bedryfshuurbate geskep is, ontvangbaar:

Binne een jaar	67	4 368
Binne twee tot vyf jaar	761	5 186
	828	9 554

19. RENTE EN DIVIDENDE VERDIEN

Rente ontvang		
- bedryfsbeleggings	46 693	22 138
- niebedryfsbeleggings	127 511	97 731
- ander	55 594	150 838
Dividende ontvang	88 443	76 981
	318 241	347 688

20. GEREALISEERDE WINS BY VERVREEMDING VAN BELEGGINGS

Wins uit billikewaarde-reserwe gerealiseer	327 049	545 744
--	---------	---------

21. RENTE ONTVANG

Bedrag aan die begin van die jaar ontvangbaar	15 687	13 718
Bedrag in gekonsolideerde inkomstestaat	229 798	270 707
Bedrag aan die einde van die jaar ontvangbaar	(18 630)	(15 687)
	226 855	268 738

22. DIVIDENDE ONTVANG

Bedrag aan die begin van die jaar ontvangbaar	-	-
Bedrag in gekonsolideerde inkomstestaat	88 443	76 981
Bedrag aan die einde van die jaar ontvangbaar	-	-
	88 443	76 981

23. FINANSIERINGSKOSTE BETAAL

Bedrag aan die begin van die jaar betaalbaar	-	1 982
Bedrag in gekonsolideerde inkomstestaat	18 041	17 225
Aanpassing vir nie-kontantvloei items	(17 911)	
Bedrag aan die einde van die jaar betaalbaar	-	-
	130	19 207

2016	2015
R000	R000

24. REKONSILIASIE VAN SURPLUS MET KONTANTVLOEIE

Surplus volgens die gekonsolideerde inkomtestaat	740 823	969 714
Aanpassings vir:		
Gerealiseerde wins by vervreemding van beleggings	(327 049)	(545 744)
Rente en dividende ontvang	(318 241)	(347 688)
Finansieringskoste	18 041	19 207
Wins by die vervreemding van eiendom, boeke en toerusting	(6 118)	(6 379)
Terugskrif van waardedaling van eiendom	(22 565)	-
Verhoging in voorsiening vir verlofgratifikasie	14 865	15 932
Verhoging in voorsiening vir personeelvoordele	35 029	23 540
Verhoging in toelaag vir kredietverliese tov studentegelde, studenteleninge en handelsdebiteure	43 875	34 797
Waardevermindering	287 872	252 363
Valutawins	-	(15 245)
Aanpassing op bedryfshuurbate	(8 726)	-
Toename in belegging in geassosieerde maatskappye	(1 151)	(1 590)
In natura en bate skenkings	(4 578)	(46 896)
Bedryfsinkomste voor bedryfskapitaalveranderings	452 077	352 011
Verandering in bedryfskapitaal	15 377	(48 459)
Afname/(Toename) in handels- en ander debiteure	5 189	(142 902)
Min: (Afname)/Toename in debiteure vir uitstaande beleggingsinkomste	(2 943)	1 969
(Toename)/Afname in voorraad	(846)	245
Toename in handels- en ander krediteure en personeelvoordele	5 250	88 086
Afname in bedryfshuurbate	8 726	4 143
Kontant deur bedrywigheede gegenereer	467 454	303 552

25. KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE

Gunstige banksaldo's	278 634	280 452
Korttermynbeleggings in kontant	473 490	337 142
	752 124	617 594

Die gemiddelde rentekoers vir 2016 ten opsigte van kontant en kontantekwivalente beloop soos aan die jaareinde 8% (2015: 6%).

Die Universiteit se fasiliteite by banke wat jaarliks hersien word

	171 055	161 700
--	---------	---------

Soos aan die jaareinde was net 'n gedeelte van die fasiliteit vir motorlenings opgeneem. Die gedeelte wat opgeneem is, word by rentedraende lenings ingesluit. Verwys na aantekening 3.

26. FINANSIËLE RISIKOBESTUUR

Die Universiteit se aktiwiteite stel hom aan sekere besigheids- en finansiële risiko's, naamlik markrisiko, kredietrisiko en likiditeitsrisiko, bloot. Die Universiteit se oorkoepelende risikobestuursprogram fokus op die geïdentifiseerde bedryfsrisiko's sowel as die onvoorspelbaarheid van finansiële markte en poog om die potensieel nadelige uitwerking op die Universiteit te minimaliseer.

26.1 BESIGHEIDSRISIKO'S

Die hoofbesigheidsrisiko's van die Universiteit, soos deur die Bestuur geïdentifiseer, sien soos volg daaruit:

- Die pas van transformasie en verbreding van toeganklikheid.
- Die groeiende druk op die ongeoordeelde staatsubsidie aan universiteite.
- Infrastruktuurtekorte en die hoë koste van deurlopende instandhouding van fasiliteite.
- Druk op studie- en inwoningsgelde agv sektorwye protesaksies (#FeesMustFall).

Hierdie risiko's word deurlopend gemoniteer en die gepaste stappe gedoen om dit ten beste te bestuur.

2016	2015
R000	R000

26.2 MARKRISIKO

Die aktiwiteite van die Universiteit stel hom aan verskeie markrisiko's, insluitende valutarisiko, prysrisiko en rentekoersrisiko, bloot.

(a) VALUTARISIKO

As gevolg van internasionale transaksies in ander geldeenhe as die Suid-Afrikaanse rand (die Universiteit se funksionele geldeenheid), word die Universiteit aan valutarisiko blootgestel. Hierdie risiko spruit uit toekomstige finansiële transaksies, asook erkende bates en laste, wat veral in VS-dollar, pond en euro gedenomineer is. Valutarisiko van toekomstige finansiële transaksies word bestuur deur vooruitdekking deur middel van valutatermykontrakte uit te neem.

Indien die wisselkoers soos op 31 Desember 2016 met 5,0% verstewig/verswak het, met alle ander faktore konstant, sou die surplus vir die jaar soos volg vergroot/(verklein) het:

NOK	-	14
CHF	-	2
EURO	39	104
GBP	27	62
AUD	-	14
SEK	2	12
USD	397	958
	465	1 166

Valutatermykontrakte word aangegaan om die blootstelling aan wisselkoersskommelings ten opsigte van sekere transaksies te bestuur. 'n Omsigtige benadering met betrekking tot vooruitdekking word gehandhaaf.

Op 30 November 2015 het die Raad goedgekeur dat wisselkoersverliese wat ontstaan a.g.v. die verskil tussen die wisselkoers gebruik vir begrotingsdoeleindes en die koers soos waarteen die Biblioteek se buitelandse betalings werklik aangegaan word, uit die wisselkoerswinste op buitelandse beleggings befonds word.

Die volgende bedryfsbates en -laste ten opsigte van buitelandse valutatransaksies, soos in die gekonsolideerde staat van finansiële posisie getoon, word nie deur valutatermykontrakte vooruit gedek nie:

	Valuta 2016	Rand-waarde 2016	Valuta 2015	Rand-waarde 2015
	000	R000	000	R000
Handelsdebiteure				
NOK	-	-	170	286
CHF	-	-	3	45
AUD	-	-	25	273
SEK	32	46	135	239
EURO	54	770	126	2 082
GBP	33	542	56	1 247
USD	588	7 931	1 260	19 161
Netto valutabate		9 289		23 333

2016	2015
R000	R000

(b) PRYSRISIKO

Die Universiteit word aan prysrisiko ten opsigte van genoteerde beleggings beskikbaar vir verkoop blootgestel. Indien die plaaslike aandelebeurs soos op 31 Desember 2016 met 10,0% gestyg/gedaal het en alle ander faktore konstant gebly het, sou die billikewaarde-reserwe vir genoteerde aandele met R658,6 miljoen (2015: R599,6 miljoen) vermeerder/verminder het. 'n 10,0% styging/daling op die sekuriteitebeurs soos op 31 Desember 2016 sou 'n toename/afname van R57,7 miljoen (2015: R68,3 miljoen) in die billikewaarde-reserwe vir staatseffekte en ander rentedraende genoteerde instrumente tot gevolg gehad het.

Die Universiteit word nie direk aan kommoditeitsprysrisiko blootgestel nie.

(c) RENTEKOERSRISIKO

Die rentekoerseienskappe van nuwe en bestaande lenings word deurlopend hersien. Die Universiteit het vir die jare geëindig 31 Desember 2016 en 2015 geen ooreenkomste met betrekking tot rentekoersafgeleide instrumente gesluit nie. Indien die rentekoers ten opsigte van saldo's by banke soos aan die jaareinde met 100 basispunte gestyg/gedaal het, sou die surplus vir die jaar met R7,5 miljoen (2015: R6,2 miljoen) toeneem/afneem het.

Indien die rentekoers ten opsigte van rentedraende beleggings soos aan die jaareinde met 100 basispunte toeneem/afneem het, sou die surplus vir die jaar met R6,0 miljoen (2015: R3,2 miljoen) toeneem/afneem het.

Indien die rentekoers ten opsigte van die bankfasiliteit vir die finansiering van die Universiteit se onderskeie motorskemas soos aan die jaareinde met 100 basispunte gestyg/gedaal het, sou die surplus vir die jaar met R0,4 miljoen (2015: R0,4 miljoen) afneem/toeneem het.

26.3 LIKIDITEITSRISIKO

Deursigtige likiditeitsrisikobestuur impliseer die handhawing van voldoende kontant en bemarkbare sekuriteite, asook die beskikbaarheid van kredietfasiliteite.

Die Universiteit is in staat om langtermynbeleggings op kort kennisgewing te realiseer om maandelikse likiditeitsrisiko's te dek. Kontantbeleggings wat R109,8 miljoen (2015: R649,2 miljoen) beloop, is ook by langtermynbeleggings ingesluit.

Bedryfsbates	1 018 273	943 660
Bedryfslaste	885 253	822 669
Verhouding bedryfsbates tot bedryfslaste	1,15	1,15

26.4 KREDIETRISIKO

Kredietrisiko ontstaan hoofsaaklik as gevolg van uitstaande studentegelde en -lenings, handelsdebiteure en kontantmiddele. Die grootste komponent van uitstaande studentegelde is deur voormalige studente verskuldig. Handelsdebiteure bestaan uit 'n groot hoeveelheid kliënte en hulle kredietwaardigheid word deurlopend deur die Universiteit geëvalueer. Kontantsurplusse word slegs by finansiële instellings met goeie kredietwaardigheid belê. Geen wesentlike kredietrisiko bestaan soos op 31 Desember 2016 en soos op 31 Desember 2015 waarvoor daar nie voldoende voorsiening gemaak is nie. Handels- en ander debiteure word ná aftrekking van enige toelaag vir kredietverliese getoon.

26.5 RAMING VAN BILLIKE WAARDE

Die billike waardes van genoteerde beleggings beskikbaar vir verkoop word op die gekwoteerde markpryse soos aan die jaareinde gegrond. Die gekwoteerde markprys verwys na die sluitingsprys op die laaste sakedatum voor die jaareinde. Die billike waardes van ongenoteerde beleggings wat nie in 'n aktiewe mark verhandel word nie, word deur middel van toepaslike waardasiemetodes, gegrond op marktoestande soos aan die jaareinde, bepaal. Billike waardes van die res van die finansiële instrumente word op grond van verdiskonteerde kontantvloeiemodelle bepaal. Handels- en ander debiteure en -krediteure en rentedraende lenings se nominale waardes minus waardedalings en toelaes vir kredietverliese word geag die billike waardes daarvan te wees. Korttermynskuldinstrumente verteenwoordig skenkingsfondse waar die skenker die aanwending en die tydperk van aanwending kan bepaal, en word teen billike waarde gemeet.

Die Universiteit Stellenbosch pas vanaf 1 Januarie 2009 die aanpassing aan IFRS 7 toe vir finansiële instrumente wat teen billike waarde in die gekonsolideerde staat van finansiële posisie getoon word. Hierdie aanpassing vereis dat billikewaarde-metings volgens onderstaande hiërargie geopenbaar word:

Vlak 1	Gekwoteerde pryse volgens aktiewe markte vir identiese bates en laste.
Vlak 2	Ander insette as gekwoteerde pryse wat direk (pryse) of indirek (afgelei vanaf pryse) verkry word.
Vlak 3	Insette vir bates en laste wat nie op beskikbare markdata gegrond word nie.

Bates soos op 31 Desember 2016 teen billike waarde getoon:

	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Totaal
	R000	R000	R000	R000
Staatseffekte	576 736	-	-	576 736
Aandele				
- Genoteerde aandele	6 586 485	-	-	6 586 485
- Ongenoteerde aandele	-	4 164	-	4 164
Vaste deposito's	597 851	-	-	597 851
Ander	128 093	-	-	128 093
	7 889 165	4 164	-	7 893 329

Die billike waarde van genoteerde beleggings, staatseffekte, vaste deposito's en ander beleggings word op huidige markpryse gegrond. Ander beleggings bestaan hoofsaaklik uit kontantinstrumente wat deel van die Universiteit se langtermynbeleggingspoel uitmaak. Die Universiteit bepaal die billike waarde van ongenoteerde beleggings en beleggings waarvoor daar nie 'n aktiewe mark is nie, deur van toepaslike waardasietegnieke gebruik te maak. Soos op 31 Desember 2015 was staatseffekte, genoteerde aandele, vaste deposito's en ander beleggings as vlak 1 geklassifiseer en ongenoteerde aandele as vlak 2.

Die billike waarde van finansiële instrumente wat nie op die sekuriteitebeurs verhandel word nie, word deur middel van toepaslike waardasietegnieke bepaal. Hierdie tegnieke neem hoofsaaklik beskikbare markdata in ag. Die gebruik van entiteitspesifieke ramings word beperk. Indien insette net uit beskikbare markdata bestaan, word die instrument op vlak 2 getoon. Spesifieke waardasietegnieke sluit die gebruik van gekwoteerde of handelaarspryse van soortgelyke instrumente in, met inagneming van risikofaktore.

Indien enige van die insette nie op beskikbare markdata gegrond word nie, word die item op vlak 3 getoon.

Finansiële laste

Drabedrag	Kontraktuele kontantvloei	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
R000	R000	R000	R000	R000
31 DESEMBER 2016				
Rentedraende lenings	158 239	486 839	20 374	131 605
Handels- en ander krediteure	871 206	871 206	871 206	-
Totale finansiële laste	1 029 445	1 358 045	891 580	131 605
31 DESEMBER 2015				
Rentedraende lenings	114 965	216 071	13 300	99 951
Handels- en ander krediteure	820 236	820 236	820 236	-
Totale finansiële laste	935 201	1 036 307	833 536	99 951

26.6 BESTUUR VAN BESKIKBARE FONDSE

Die Universiteit Stellenbosch bestuur sy fondse ten einde te verseker dat hy as lopende saak sal voortbestaan. Fondse bestaan uit beperkte en onbeperkte fondse. Beperkte fondse bestaan uit bedryfs-, lenings-, skenkings- en vastebatefondse met bepaalde voorwaardes vir aanwending. Onbeperkte fondse is daardie fondse wat die Raad diskresionêr kan aanwend.

27. PERSONEELVOORDELE

BYDRAES TOT DIE UNIVERSITEIT STELLENBOSCH AFTREDEFONDS (USAF)

USAF, wat op 1 November 1994 ontstaan het en deur die Wet op Pensioenfondse van 1956 (soos gewysig) beheer word, is 'n vastebydrae-plan vir permanente werknemers van die Universiteit. Die fonds word minstens elke drie jaar deur 'n onafhanklike aktuaris gewaardeer. Die ledetal van USAF beloop soos op 31 Desember 2016 altesaam 3 545 (2015: 3 404). Ledebydraekoerse wissel tussen 10% en 20% van pensioengewende verdienste. Die aktuaris het verklaar dat die fonds finansiële gesond is. Totale bydraes betaal het R208,1 miljoen (2015: R175,4 miljoen) beloop. Die mees onlangse oudit is vir die jaar geëindig 31 Desember 2016 gedoen en 'n ongekwalifiseerde mening is uitgespreek.

ANDER VOORDELE

Na-aftrede mediese voordele word aan sekere afgetrede werknemers verskaf. Toegang tot hierdie voordeel word beperk tot werknemers wat voor 1 Junie 2002 aangestel is.

Die groeplewensversekeringskema voorsien lewensversekering by die dood van die lid. Lidmaatskap van die skema is vir alle permanente werknemers van die Universiteit verpligtend.

Die verpligtings word minstens elke drie jaar deur die onafhanklike aktuaris aktuarieel bereken en op 'n jaarlikse grondslag hersien. 'n Volledige aktuariële waardasie is soos op 31 Desember 2016 gedoen. Die mees onlangse aktuariële waardasie is op 8 Februarie 2017 gedoen. Die volgende aktuariële waardasie sal nie later nie as 1 Januarie 2018 gedoen word.

Die aktuariële waardasiemetode is die geprojekteerde-eenhedskrediet-metode. Die hoof aktuariële aannames is die volgende:

	2016	2015
Verdiskonteringskoers	9.9%	10.7%
Mediese inflasie	9.3%	10.3%
Groeplewensinflasiekoers	8.8%	9.8%
Salarisinflasie	8.8%	9.8%
Aftreeouderdom	65,0	65,0
Verwagte gemiddelde aftreeouderdom	65,0	65,0
Ouderdomsverskil tussen hooflid en gade: voortgesit	Werklik	Werklik
Ouderdomsverskil tussen hooflid en gade: aktief	4,0	4,0
Inkomste by aftrede	75,0%	75,0%
Proporsie by aftrede getroud	75,0%	75,0%
Groeplewens proporsie by aftrede getroud	90,0%	90,0%
Maksimum ouderdom vir weeskindbydraes	21,0	21,0
Voortsetting by aftrede	100,0%	100,0%

Rekonsiliasie van die drabedrag:

	2016			2015		
	Mediese verpligting	Groeplewens-versekering	Totaal	Mediese verpligting	Groeplewens-versekering	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
Verpligting aan die begin van die jaar	526 491	41 413	567 904	500 358	43 184	543 542
Aanpassings in die gekonsolideerde inkomstestaat:						
- Huidige dienskosse	6 543	2 292	8 835	6 679	2 285	8 964
- Rentekoste	54 573	4 318	58 891	41 245	3 577	44 822
- Verwagte bydraes deur die werkgewer betaalbaar	(30 767)	(2 004)	(32 771)	(28 170)	(2 084)	(30 254)
Aanpassings in die gekonsolideerde staat van omvattende inkomste	17 081	6 366	23 447	6 379	(5 549)	830
	573 921	52 385	626 306	526 491	41 413	567 904

2016	2015
R000	R000

Die groter aktuariële verpligting is aan die volgende faktore toeskryfbaar:

Verandering in die finansiële aannames	(8 893)	12 401
Verandering in die aktuariële basis	8 610	(28 378)
Verandering in demografiese aannames	16 314	23 256
Verandering in ledetalle en –besonderhede	7 416	(6 449)
	23 447	830

Die verpligting aan die einde van die jaar is soos volg:

Voortgesette lede	439 432	397 549
Indienslede	186 874	170 355
	626 306	567 904

Die verwagte toename in die verpligting vir die volgende 12 maande is R33,4 miljoen (2015: R35,4 miljoen).

LANGDIENSVOORDELE

Ná 25 jaar dienslewering kwalifiseer werknemers vir 'n geskenk met 'n waarde gelykstaande aan 50% van die werknemer se maandelikse salaris, met 'n minimum waarde van R400 en 'n maksimum waarde van R5 000.

Die verpligting aan die einde van die jaar is soos volg:

Aktiewe lede	3 275	3 201
Totale verpligting	629 581	571 105

Die geskiedenis van personeelvoordele is soos volg:

	2016	2015	2014	2013	2012
	R000	R000	R000	R000	R000
Huidige waarde van verpligting	629 581	571 105	546 735	495 756	484 332
Aktuariële verlies/(wins) as gevolg van ondervinding	8 610	(28 378)	10 726	31 698	39 755

28. INKOMSTEBELASTING

Die Universiteit word ingevolge artikel 10(1)(cA)(i) van die Inkomstebelastingwet van normale inkomstebelasting vrygestel. Sommige van die filiale van die Universiteit is wel belastingpligtig. Verwys na aantekening 10.

29. VERWANTEPARTY-TRANSAKSIES

29.1 ONDERSTAANDE INSTANSIES WORD GEAG VERWANTE PARTYE VAN DIE UNIVERSITEIT TE WEES

Die gekonsolideerde finansiële state soos op 31 Desember 2016 sluit die volgende trusts en vennootskappe in:

TRUSTS EN VENNOOTSAPPE		
Naam van Trust / Vennootskap	Aard van aktiwiteite	Lening R
Stellenbosch Trust	Fondswerwing en belegging van skenkingsfondse	Nul
Die Stellenbosch Ontwikkelingstrust	Belegging in eiendom vir onderrig- en navorsingsaktiwiteite	Nul
Stellenbosch Regsfakulteit Trust	Beoordeling van die Fakulteit Regsgeleerdheid, wat vir lede van die algemene publiek toeganklik is	Nul
Stellenbosch Finansieringsvennootskap	Leen van fondse ingevolge die vennootskapsooreenkoms	Nul

Die Universiteit het soos op 31 Desember 2016 die volgende beleggings in ongenoteerde filiale gehad:

ONGENOTEERDE FILIALE				
Naam van maatskappy	Aard van aktiwiteite	Effektiewe aandeelbesit	Boekwaarde van belang	
			Belegging R	Lening R
Unistel Eiendomme (Edms) Bpk	Dormant	100%	1 000	Nul
InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk	Kommersialisering van intellektuele eiendom en bronne van die Universiteit Stellenbosch vir navorsing, opleiding en gemeenskapsinteraksie	100%	1 000	Nul
USB Bestuursontwikkeling Bpk	Ontwikkeling en aanbieding van bestuurs-ontwikkelingprogramme en verskaffing van konsultasiedienste	54,8%	4 317 980	Nul

InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk, 'n volfiliaal van die Universiteit, het soos op 31 Desember 2016 die volgende beleggings in ongenoteerde filiale en geassosieerde maatskappye gehad:

ONGENOTEERDE FILIALE EN GEASSOSIEERDES				
Naam van maatskappy	Aard van aktiwiteite	Effektiewe aandeelbesit	Boekwaarde van belang	
			Belegging R	Lening R
Aquastel (Edms) Bpk	Ontginning van akwakultuurtegnologie	100%	1 000	Nul
Sun Media Stellenbosch (Edms) Bpk	Uitgewery en drukdienste	55%	1 000	Nul
Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk	Verskaffing van genetiese, diagnostiese en toetsingsdienste vir mense en diere	35%	4 586 000	Nul
Unistel Tegnologie (Edms) Bpk	Dormant	100%	1 000	Nul
Stellenbosch Universiteit Sportprestasie-Instituut (Edms) Bpk	Verskaffing van sportverwante dienste (kommersialisering van sportbates)	100%	1 000	1 318 000
Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk	Kommersialisering van nanoveseltegnologie	29,6%	Nul	Nul
Stellenbosch Wind Energy Technologies (Edms) Bpk	Kommersialisering van windenergiegenereringstegnologie	74%	1 000	Nul
GeoSUN Africa (Edms) Bpk	Diensverskaffing aan die sonenergiebedryf	25%	417 000	Nul
Launchlab (Edms) Bpk	Ondersteun entrepreneurskap op die kampus deur netwerkgeleenthede, mentorskap en bekostigbare huurartariere in 'n entrepreneursvriendelike omgewing	100%	1 000	Nul
Surfactant Medical Technologies (Edms) Bpk	Ontwikkeling van gepatenteerde sintetiese longtegnologie	50%	1 000	Nul
Custos Media Technologies (Edms) Bpk	Verskaffing van digitaleregtebestuur op digitale materiaal met kopiereg	24,2%	1 000	Nul

ONGENOTEERDE FILIALE EN GEASSOSIEERDES <i>Vervolg</i>				
Naam van maatskappy	Aard van aktiwiteite	Effektiewe aandeelbesit	Boekwaarde van belang	
			Belegging R	Lening R
Sun Magnetics (Edms) Bpk	Die ontwikkeling en verkoop van induktansie ekstraksie en magnetiese veld berekening sagteware vir geïntegreerde stroombaan verifikasie (insluitend vir supergeleiding geïntegreerde stroombane)	40%	48	Nul
Bridgiot (Edms) Bpk	Die ontwikkeling van 'n internet van dinge platform wat daarop gemik is om huishoudelike en ander elektronika aan die wolk te verbind	40%	400	Nul
Vulamanz (Edms) Bpk	Die gebruik van 'n gepatenteerde "Capillary Ultrafiltration" Membraan Nanotegnologie om hoë gehalte drinkwater te produseer	40%	48	Nul

Uitvoerende bestuurslede word ook geag verwante partye van die Universiteit te wees. Verwys na aantekening 16 vir 'n lys van die uitvoerende bestuurslede en betalings aan hulle gedurende die jaar:

2016	2015
R000	R000

29.2 TRANSAKSIES MET VERWANTE PARTYE

Transaksies met verwante partye sluit in die betaling vir administratiewe dienste en finansieringskoste, asook beleggingsinkomste wat verdien is.

Belanghebbers het gedurende die jaar geen wesenlike belang gehad in enige wesenlike ooreenkoms van die Universiteit of enige van sy filiale wat tot 'n botsing van belange aanleiding kan gee nie.

Transaksies tussen die Universiteit Stellenbosch en sy filiale word by konsolidasie uitgeskakel.

Die volgende verwanteparty-transaksies het tussen die Universiteit en verwante partye plaasgevind:

29.2.1 Inkomste

Vanaf filiale:	2016	2015
Uitkering van geormerkte skenkings vanaf Stellenbosch Trust	375 542	231 340
Dienste	35 103	19 415
Rente	147	975
	410 792	251 730

29.2.2 Uitgawes

Aan filiale:	2016	2015
Dienste	32 235	2 532
Rente	162	580
	32 397	3 112

29.2.3 Bedrae soos aan die jaareinde uitstaande

Ontvangbaar van:	2016	2015
Filiale	78 234	29 307
Ontvangbaar van:		
Filiale	3 789	4 912

29.2.4 Lenings aan verwante partye toegestaan

Stellenbosch Universiteit Sportprestasie-Instituut (Edms) Bpk	1 318	1 692
---	-------	-------

Die lening dra rente wat aan die prima koers gekoppel is, en het vaste terugbetalingsbepalings.

GLOSSARIUM

TERME EN VERKLARINGS

aangewese groepe	Mense wat bruin, swart of Indiër is (BSI).
A-gegradeerde navorsers	Navorsers wat as wêreldleiers op hul onderskeie navorsingsterreine beskou word.
eienskappe van gegradueerdes	Om volhoubare hoop in Afrika te skep, streef die Universiteit Stellenbosch daarna om elke gegradueerde, deur die loop van sy of haar studie, met wenslike en blywende karaktereienskappe toe te rus. 'n Stellenbosch gegradueerde is: <ul style="list-style-type: none"> 'n ondersoekende gees (aanvaar verantwoordelikheid vir 'n lewenslange leer en aanwending van kennis, dink krities en kreatief); 'n betrokke burger op plaaslike, streeks- en globale vlak (tree verantwoordelik teenoor die samelewing en omgewing op, oefen doeltreffende leierskap uit, neem in 'n diverse, veeltalige gemeenskap deel, skep geleentheid vir ander as 'n maatskaplike entrepreneur); 'n dinamiese, professionele persoon (pas kennis toe en dra dit oor; gryp geleentheid aan en los probleme op, is innoverend, gebruik volhoubare en doeltreffende tegnologie, tree eties op); en sosiaal en intellektueel 'n goed afgeronde individu (trek voordeel uit geleentheid vir persoonlike groei – kultureel, intellektueel en sportlewe, soek verrykende ervarings, neem ingeligte en weldeurdagte besluite).
geldstroom	Die Universiteit se finansiële kapitaal. Vier geldstrome word onderskei en genommer om aan te dui waar die finansiële insette vandaan kom: <ul style="list-style-type: none"> <i>eerste geldstroom</i>: die owerheidstoekenning; <i>tweede geldstroom</i>: die onderrig- en verblyfgeld van studente verhaal; <i>derde geldstroom</i>: dié uit (kontrak)navorsing, beleggings, kommersialisering en verkope verdien; en <i>vierde geldstroom</i>: filantropiese skenkings en bemakings.
gemengde leer	Modules word aangebied deur middel van tradisionele lesings én informasie- en kommunikasietegnologie. Kyk ook tegnologieplatform. Gemengde leer verhoog die interaksie tussen studente en tussen personeel en studente, en verbeter ook toegang tot hulpbronne.
Horizon 2020	Die Europese Unie se grootste navorsings- en innovasiebefondsingsprogram ooit met die oog op uitnemende wetenskap, bedryfsleierskap en die aanpak van maatskaplike uitdagings. Befondsing word oor 'n sewejaartydperk – van 2014 tot 2020 – aan verskeie tipes projekte beskikbaar gestel, gewoonlik in 'n raamwerk van drie tot vier jaar per projek.
indirekte kosteverhaling	Indirekte kosteverhaling is tans algemene praktyk in die hoërondewyssektor. Dit stel die Universiteit in staat om die indirekte koste van ekstern gefinansierde projekte (derde geldstroom) van sy kliënte te verhaal deur 'n toeslag vir regs-, finansiële, menslikehulpbron-, navorsingsbestuurs-, informasietegnologie- en biblioteekdienste, asook ondersteuning met intellektuele eiendom op te lê.
kennis- en ander vennootskappe	Formele, institusionele vennootskappe met burgerlike samelewingsorganisasies, plaaslike regerings of munisipaliteite, die Wes-Kaapse provinsiale regering, die Wes-Kaapse Departement van Gesondheid, die nasionale departemente van Verdediging en Militêre Veterane, kerke (Teologie), Elsenburg (AgriWetenskappe), ensovoorts. Hierdie vennootskappe word gewoonlik deur 'n formele memorandum van verstandhouding gerig.
kluster-hub	Studente wat nie in koshuise woon nie word in een van die tien wyke van die Privaatstudenteorganisasie ingedeel. Die wyke is saam met nabygeleë koshuise in ses klusters gegroepeer om studentegemeenskappe te vorm. Vir elke kluster word 'n hub gebou, waarvan twee reeds klaar is, naamlik amaMaties en Wimbledon. Só kan dagstudente dieselfde voordele as koshuisstudente geniet, soos ondersteuning deur mentors en 'n goed ingerigte plek om tussen klasse na toe te gaan.
Kuali	Kuali is 'n oopbronsagtewarepakket vir die administratiewe bestuur van hoërondewysinstellings. Dit behels sagtewarestelle vir finansiële bestuur, navorsingsadministrasie, studentedienste, biblioteekbestuur, bedryfskontinuiteit en werksvloei. (www.kuali.org)
module	'n Module is 'n eenheid wat bestaan uit 'n stel klasse of lesings, seminare of praktiese sessies wat 'n onderdeel van 'n vak vorm.
nagraadse baccalaureusgrade	Baccalaureusgrade wat as tweede, gevorderde baccalaureus geneem kan word, byvoorbeeld BPhil en die twee- of driejarige LLB-grad. HonsB-grade is hierby uitgesluit.
omgekeerde klaskamer	Die omgekeerde klaskamer is 'n pedagogiese model waarin die tipiese lesing- en huiswerkelemente van 'n kursus omgeswaai word. Die term word algemeen gebruik om amper enige klasstruktuur te beskryf waar opgeneemde lesings voor klas as huiswerk gekyk word, opgevolg deur oefeninge in die klas. (<i>Educause</i> , February 2012)
parallelmediumonderrig	Onderrig word in aparte klasse in Afrikaans en in Engels aangebied. Modules wat so aangebied word, word met 'n A & E-spesifikasie in die Universiteit se Jaarboek aangedui.

30. VOORWAARDELIKE AANSPREKLIKHEDE

Die Universiteit waarborg 'n persentasie van die uitstaande bedrag ten opsigte van verbandlenings van kwalifiserende werknemers. Die maksimum blootstelling soos aan die jaareinde beloop R69 535 (2015: R135 775).

31. VERGELYKENDE SYFERS

Vanaf 2016 word privaat skenkings afsonderlik op die gesig van die gekonsolideerde inkomstestaat getoon. Die vergelykende syfers is aangepas om die skuif te reflekteer. Die uitwerking daarvan is soos volg:

Toename in Privaat skenkings	215 336
Afname in Privaat skenkings, toekennings en kontrakte (benaming aangepas na "Toekennings en kontrakte")	(215 336)

Fondse in die gekonsolideerde staat van finansiële posisie word vanaf 2016 teen die billike markwaarde getoon. Dit was voorheen teen boekwaarde getoon. Die vergelykende syfers is aangepas om die verandering te reflekteer. Die uitwerking daarvan is soos volg:

Toename in Onbeperkte fondse	248 144
Toename in Beperkte fondse	1 191 018
Verdeling van Billike waarde reserwe na Onbeperkte en Beperkte Fondse	1 439 162

32. VORIGE JAAR AANPASSING

'n Jaarlikse balansering word gedoen tussen bates wat gekapitaliseer word en bates wat deur die jaar aangekoop is en bouprojekte wat in proses is. 'n Afsluitingsjoernaal word jaarliks geprosesseer tussen uitgawes en onvoltooide bouprojekte om dit te allokeer na eiendom, boeke en toerusting. Hierdie allokasie word aan die begin van die daaropvolgende jaar teruggestryf aangesien dit weer aan die einde van die volgende jaar in ag geneem word vir daardie jaar se allokasie van onvoltooide bouprojekte na eiendom, boeke en toerusting. Die 2015 terugskrywing van onvoltooide bouprojekte vir 2014 is eers in 2016 geprosesseer, met die gevolg dat uitgawes vir 2015 onderstateer was en eiendom, boeke en toerusting oorstateer was met die 2014 terugskrywing. Gevolglik moes die 2015 syfers aangepas word. Die uitwerking daarvan is soos volg:

Toename in Ander bedryfsuitgawes	347 600
Afname in Eiendom, boeke en toerusting	(347 600)

33. LOPENDE SAAK

Die gekonsolideerde finansiële jaarstate is opgestel op 'n lopende saak grondslag, aangesien die Raad elke rede het om te glo dat die Universiteit voldoende hulpbronne in plek het om aan te gaan met besigheid vir die volgende twaalf maande.

34. GEBEURE NA JAAREINDE

Tussen die jaareinde en die datum van hierdie verslag het geen weselike feite aan die lig gekom of omstandighede ontstaan wat die finansiële posisie van die Universiteit Stellenbosch weselik beïnvloed nie.

35. BREË-BASIS SWART EKONOMIESE BEMAGTIGING (BBSEB)

Die Universiteit meet sy BBSEB-status teen die generiese telkaart maatstawwe van die Departement van Handel en Nywerheid, met uitsluiting van die eienaarskap maatstawwe. Volgens die jongste beoordeling van die Universiteit se BBSEB status, wat in Mei 2016 gedoen is, het die Universiteit 'n telling van 58.78 behaal en daardeur 'n vlak 5-bydraerstatus verkry.

program	'n Kombinasie van modules waaruit 'n leerplan (kurrikulum) vir 'n graadkwalifikasie saamgestel word, byvoorbeeld BA, BEd, BIng, BRek, BSc. Ook bekend as leerprogram of studieprogram. Daar word onderskei tussen voorgraadse programme – die eerste universiteitskwalifikasie in 'n spesifieke rigting – en nagraadse programme – programme wat volg op die eerste kwalifikasie, byvoorbeeld nagraadse diploma-, honneurs-, magister- en doktorsgraadprogramme. Ons onderskei ook tussen 'n graadprogram, diplomaprogram en sertifikaatprogram.
samelewingsgerigte vakkundigheid	'n Wetenskaplike en samelewingsbenadering tot sosiale impak waardeur kapasiteit gebou word deur middel van transdissiplinêre samewerkende metodologieë.
sakemodel	'n Organisasie se sisteem waarvolgens dit sy sakeaktiwiteite in uitsette en uitkomste omsit met die oogmerk om aan die organisasie se strategiese doelwitte te voldoen en waarde te skep oor die kort, medium en lang termyn.
swart	In hierdie verslag word swart nie generies gebruik vir "swart, bruin en Indiër" nie, maar slegs vir swart (Afrikaan).
Taalbeleid en -plan	Beskikbaar by www.sun.ac.za/afrikaans/meer-oor/language .
tolking	Onderrig word in óf Afrikaans óf Engels aangebied en 'n tolk sal dan die les na die ander taal fluïstertolk. Die tolk gebruik 'n kop- of handmikrofoon en die student hoor die lesing deur oorfone.
Tegnologie-innovasieagentskap	TIA is 'n nasionale openbare entiteit wat deur die Departement van Wetenskap en Tegnologie gefinansier word om die innovasiegaping tussen die navorsing en ontwikkeling van hoëronderriginstellings, wetenskapsrade, openbare entiteite en privaat sektor, en kommersialisering te oorbrug.
tegnologieopenbaarmaking	Die indiening van 'n uitvinding by die Tegnologie-lisensiëringskantoor. Dit behels 'n beskrywing van die uitvinding, 'n lys van die navorsing se borge en enige ander inligting nodig om beskermings- en kommersialiseringsaktiwiteite aan die gang te sit. Gepubliseerde tegnologieopenbaarmakings kan die verlening van soortgelyke patente in die toekoms verhoed – 'n strategiese stap in die bestuur van intellektuele eiendom.
Visie 2030	Die Universiteit, as 'n 21ste-eeuse instelling, speel 'n leidende rol in die skep van 'n gevorderde samelewing. Inklusiwiteit konsentreer op individue se talente en bydraes; innovasie handel oor die noodsaak om veral die uitdagings van 'n meer volhoubare toekoms kreatief die hoof te bied; studente en akademici wy hul energie aan die skep van die toekoms deur waagmoedige pogings om hedendaagse probleme en kwessies daadwerklik te hanteer; ontdekking geskied deurdat teorie en praktyk in die opvoedingsproses verweef word, en die Stellenbosch-ervaring lewer denkleiers op wat groter insig het in wêreldkwessies, hul kreatiewe vermoëns innoverend ontsluit om probleme op te los, en sinvol optree om die samelewing deur kennis te dien. Dit alles gebeur binne die konteks van die transformasie van die US om toekomsfiks en wêreldwyd mededingend te wees. (US Institusionele Voorneme en Strategie 2013–2018: 17)

BEREKENING VAN STRATEGIESE BESTUURSAANWYSERS		
STRA-TEGIESE PRIORITEIT	STRATEGIESE BESTUURSAANWYSER (SBA)	BEREKENING
Verbreed toegang	Persentasieaandeel van studente uit bruin, swart en Indiërbevolkingsgroepe	Vir 'n gegewe jaar, bepaal die aantal studente wat by die US op die amptelike sensusdatum ingeskryf is (A). Bepaal die totale aantal studente uit die bruin, swart en Indiërbevolkingsgroepe wat op die amptelike sensusdatum by die US ingeskryf is (B). Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
	Persentasieaandeel van permanente personeel uit bruin, swart en Indiërbevolkingsgroepe	Vir 'n gegewe jaar, bepaal die permanent aangestelde personeellede (slegs primêre aanstellings) op die amptelike sensusdatum (A) in die Salaris MH-groep. Bepaal die totale aantal permanent aangestelde personeellede (slegs primêre aanstellings) van die bruin, swart en Indiërbevolkingsgroepe in die Salaris MH-groep op die amptelike sensusdatum (B). Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
	Persentasieaandeel van permanente vroulike personeel	Vir 'n gegewe jaar, bepaal die aantal permanent aangestelde personeellede (slegs primêre aanstellings) op die amptelike sensusdatum (A) in die Salaris MH-groep. Bepaal die totale aantal permanent aangestelde vrouepersoneellede (slegs primêre aanstellings) in die Salaris MH-groep op die amptelike sensusdatum (B). Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
	Persentasieaandeel van voorgraadse modulekrediete (uitgesluit NQF 8) wat in Afrikaans en Engels aan PARALLELE klasgroepe aangebied word ⁴	Tel die krediete van die module aangebied in Afrikaans en Engels aan PARALLELE klasgroepe bymekaar, uitsluitende NKR-vlak 8-modules en Fakulteit Krygskunde-modules (A). Tel die krediete van al die modules bymekaar, uitsluitende die NKR-vlak 8-modules en die Fakulteit Krygskunde-modules (B). Bereken dan die aanwyser as (A) gedeel deur (B) × 100.

BEREKENING VAN STRATEGIESE BESTUURSAANWYSERS Vervolg		
STRA-TEGIESE PRIORITEIT	STRATEGIESE BESTUURSAANWYSER (SBA)	BEREKENING
Behou momentum van uitnemendheid	Persentasieaandeel van voorgraadse modulekrediete (uitgesluit NQF 8) wat in Afrikaans én Engels in DIESELFDE klasgroep aangebied word ⁴	Tel die krediete van die modules aangebied in SOWEL Afrikaans as Engels in DIESELFDE klasgroep bymekaar, uitsluitende NKR-vlak 8-modules en die Fakulteit Krygskunde-modules (A). Tel die krediete van al die modules bymekaar, uitsluitende NKR-vlak 8-modules en die Fakulteit Krygskunde-modules (B). Bereken dan die aanwyser as (A) gedeel deur (B) × 100.
	Persentasieaandeel van voorgraadse modulekrediete (uitgesluit NQF 8) wat in ENKEL-TAAL óf Afrikaans óf Engels aangebied word ⁴	Tel die krediete van die modules aangebied in SLEGS Afrikaans of Engels aan 'n klasgroep bymekaar, uitsluitende NKR-vlak 8-modules en die Fakulteit Krygskunde-modules (A). Tel die krediete van al die modules bymekaar, uitsluitende NKR-vlak 8-modules en die Fakulteit Krygskunde-modules (B). Bereken dan die aanwyser as (A) gedeel deur (B) × 100.
	Persentasieaandeel permanente gedoktoreerde onderrig- en navorsingspersoneel	Vir 'n gegewe jaar, bepaal die aantal permanent aangestelde onderrig- en navorsingspersoneel op die amptelike sensusdatum (A). Bepaal die totale aantal permanent aangestelde onderrig- en navorsingspersoneel met doktors kwalifikasie op die amptelike sensusdatum (B). Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
	Die verhouding geweege navorsingsuitsette per voltyds-ekwivalente onderrig- en navorsingspersoneelid	Vir 'n gegewe akademiese jaar, bepaal die aantal meestersgrade toegeken (A), asook die aantal geakkrediteerde publikasie-eenhede geproduseer deur die US (B). Vir dieselfde akademiese jaar, bepaal die aantal doktors kwalifikasies toegeken (C), asook die aantal VE-CI-personeellede (D). Bereken die SBA as $[1 \times (A+B) + 3 \times (C)]$ gedeel deur D.
	HEMIS-gebaseerde sukseskoers van voorgraadse en nagraadse studente (%)	Vir 'n gegewe jaar, bepaal die totale aantal voltyds-ekwivalente studente (A). Bepaal dan die aantal voltyds-ekwivalente-gradiekrediete vir dieselfde jaar (B). Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
	Bevorder impak op samelewing	Die verhouding voltyds-ekwivalente studente, geweege met studievlak, per voltyds-ekwivalente onderrig- en navorsingspersoneelid
Persentasieaandeel van derde geldstroom ¹ in US se totale inkomste ² (%)		Vir 'n gegewe jaar, bepaal die totale inkomste uit alle befondsingstrome (A). Bepaal dan die totale derdestroominkomste (B) vir die betrokke jaar. Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
Persentasieaandeel van vierde geldstroom in US se totale inkomste ² (%)		Vir 'n gegewe jaar, bepaal die totale inkomste uit alle befondsingstrome (A). Bepaal dan die totale vierdestroominkomste (B) vir die betrokke jaar. Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A). Vir 'n gegewe jaar, bepaal die totale inkomste uit alle befondsingstrome (A). Bepaal dan die totale vierdestroominkomste (B) vir die betrokke jaar. Bereken die SBA as (B) gedeel deur (A).
	Persentasieaandeel van personeelvergoeding nie uit hoofbegroting bekostig ³ (%)	Vir 'n gegewe jaar, bepaal die totale personeelvergoeding (A). Bepaal dan die totale personeelvergoeding wat nie uit die hoofbegroting bekostig word nie (B). Bereken die SBA as (A - B) gedeel deur (A).

Notas

1. Derde geldstroom uitgesluit opbrengs op beleggings en gerealiseerde wins by die vervreemding van bates.
2. Totale inkomste uitgesluit opbrengs op beleggings en gerealiseerde wins by die vervreemding van bates.
3. Die Universiteit Stellenbosch bestuur sy finansies om te verseker dat die Universiteit as 'n lopende saak in hoër onderwys voortbestaan. Fondse kan beperk of onbeperk wees. Beperkte fondse bestaan uit bedryfsfondse, lenings, skenkings en vastebatefondse waaraan spesifieke voorwaardes vir hul aanwending verbode is. Onbeperkte fondse kan deur die Raad volgens sy eie oordeel aangewend word. In die poel van onbeperkte fondse is fondse wat vir 'n spesifieke doel geoormerk is en daarom nie vir ander oogmerke aangewend kan word nie. Die verskil tussen toekomstige beperkte en onbeperkte fondse kan die haalbaarheid van die teikens, wat vir 2017 tot 2022 gestel is, beïnvloed.
4. Hierdie SBA's is nuwe aanwysers en vervang die twee voriges aangaande die medium van onderrig.